

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Diplomová práce

2016

Tomáš Křešnička

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Tomáš Křešnička

**Mediální obraz Evropské unie
ve zpravodajství České televize**

Diplomová práce

Praha 2016

Autor práce: **Tomáš Křešnička**

Vedoucí práce: **PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D**

Rok obhajoby: **2016**

Bibliografický záznam

KŘEŠNIČKA, Tomáš. *Mediální obraz Evropské unie ve zpravodajství České televize*. Praha, 2016. 91 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

Abstrakt

Diplomová práce se věnuje způsobům a charakteristikám mediálního zobrazení Evropské unie a s ní spojených témat ve zpravodajství České televize na příkladu analyzovaného vysílání o volbách do Evropského parlamentu v roce 2014. První část práce se zabývá základními teoretickými aspekty tématu, které popisuje, vysvětluje a zkoumá. Hned v úvodu je přiblížen vývoj evropské integrace od druhé světové války po současnost, vznik Evropské unie a kontext českého přistoupení. Práce se dále věnuje v obecné teoretické rovině svému hlavnímu tématu, a sice problematice zobrazování a konstrukce zejm. politických témat prostřednictvím televizního zpravodajství – jmenuje důležité koncepty, které ke zkoumanému tématu přísluší a odvolává se přitom na výzkumy vybraných autorů. K popsáním teoretickým kategoriím a definovaným konceptům z oblasti výzkumu mediálních obsahů patří např. mediální reprezentace, narativ, agenda setting, priming nebo framing, kterým jsou věnovány samostatné kapitoly. Další oddíl práce se týká teoretického pojetí zpravodajství veřejné služby, které je v uvedených kapitolách přiblíženo ve své základní problematice. Prostor je věnován normativním požadavkům na zpravodajství veřejné služby a konceptu objektivit. Navazující analytická část diplomové práce nejprve vysvětluje metodologické uchopení výzkumu zvoleného tématu a jeho teoretické ukotvení, poté zachycuje průběh a výsledky provedeného kvalitativního výzkumu na příkladu vybraných televizních zpravodajských obsahů v rámci sledovaného zpravodajství České televize před, během a po volbách do Evropského parlamentu v roce 2014. Závěr práce představuje a analyzuje výsledky zkoumání, vztahuje se k předem formulovaným hypotézám a výzkumným otázkám, a nakonec se pokouší o zobecnění získaných poznání.

Abstract

This diploma thesis is trying to reveal the ways and characteristics of the media portrayal of the European Union and its related issues – based on the analyzed example of the news coverage of Czech Television during the 2014 European Parliament elections. The first, theoretical part of the thesis deals with the theoretical aspects of the examined topic. In its first chapters the evolution and development of the European integration process is explained along with the historical contexts of the admission process that lead to the acceptance of the Czech Republic into European Union as of May 2004. Following chapters are theoretically examining the main academic topic of the thesis, which happens to be the portrayal of various political and non-political issues and actors via television news broadcasts. In this part of the text the basic theoretical categories and concepts are defined and explained in order to being clarified for further use in the course of the following analytical chapters and pages of the thesis. These theoretical categories and concepts include, for example, the theoretical labels of media representation, media narrative, agenda setting, priming or framing. Subsequent chapters are focusing on the theoretical concept of the public service media with its critical topics and issues of academic discussion. The second, analytical part of the thesis firstly explains its methodological background and then describes the process, developments and final observations of the qualitative content analysis that was made on the example of the chosen television news contents and reports dealing with the topics of the European Union and the European Parliament elections of 2014. The final part of the thesis reveals the collected analytical observations, interpretations and assumptions, answers the previously asked analytical questions and hypotheses and eventually attempts to provide a limited body of generally applicable conclusions.

Klíčová slova

Evropská unie, Česká televize, televizní zpravodajství, mediální obraz, mediální reprezentace, narativ, agenda setting, priming, framing, média veřejné služby

Keywords

European Union, Czech Television, television news, media portrayal, media representation, narrative, agenda setting, priming, framing, public service media

Rozsah práce: 154 306 znaků vč. mezer

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Dolním Poříčí dne 24. července 2016

Tomáš Křešnička

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval – Luce.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce	
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:	
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Tomáš Křešnička	Razítko podatelny: <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px auto; width: fit-content;"> Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd <hr/> Došlo dne: - 5 -06- 2014 -1- Cj: <u>4664</u> Příloh: _____ Seřazení podle: _____ Přiděleno: _____ </div>
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2013	
E-mail diplomantky/diplomanta: t.kresnicka@gmail.com	
Studijní obor/forma studia: prezenční	
Předpokládaný název práce v češtině: Mediální obraz Evropské unie ve zpravodajství České televize	
Předpokládaný název práce v angličtině: Media image of the EU in the news coverage of Czech television	
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2014/2015	
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Prvního května roku 2014 uplynulo deset let od vstupu České republiky do Evropské unie. Na konci měsíce se pak v zemi konaly volby do Evropského parlamentu, které se ve srovnání s ostatními členskými zeměmi vyznačovaly zejména mimořádně nízkou voličskou účastí. Práce se bude věnovat mediálnímu zobrazení Evropské unie, jejích institucí, témat, politik, hodnot, vedoucích představitelů apod. ve zpravodajství veřejnoprávní České televize. Ve svém zkoumání se zaměří na hlavní zpravodajskou relaci České televize, Události, a to zejména v období předcházejícím volbám do Evropského parlamentu v roce 2014, v období během samotných voleb a v období krátce po nich.	
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Předpokládaným cílem práce je zaznamenat a popsat jak často a jakým způsobem Česká televize referovala ve svém zpravodajství o Evropské unii a příslušných tématech v květnu 2014, tedy v čase kolem voleb do Evropského parlamentu, které skončily rekordně nízkou volební účastí. Práce se, kromě četnosti vysílání zpravodajských obsahů týkajících se Evropské unie, zaměří na to, jakým způsobem, pozitivně či negativně, bylo toto téma rámcováno, na jakých podtématech bylo dále rozvíjeno, jak bylo personifikováno, jaké atributy Česká televize Evropské unii ve svém zpravodajství připisovala či jakým způsobem pracovala se stereotypy vztahujícími se k procesům a dopadům jejího fungování.	
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): 1. Úvod do tématu 2. Představení a definice klíčových pojmů vztahujících se k tématu práce: mediální obraz, image, agenda setting, rámcování, stereotyp, narativ, public opinion 3. Shrnutí základních faktů o Evropské unii a deseti letech českého členství 4. Analytická část 4.1 Kvantitativní analýza četnosti aplikovaná na vybrané zpravodajství České televize 4.2 Kvalitativní obsahová analýza aplikovaná na vybrané zpravodajství České televize 5. Četnost a způsoby zobrazení Evropské unie ve zpravodajství České televize 6. Závěr	
Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období): Vysílání zpravodajských pořadů České televize z května 2014 dotýkající se svým obsahem Evropské unie a voleb Evropského parlamentu. Zvláštní pozornost bude věnována pořadu Události, hlavní zpravodajské relaci České televize, dále se bude práce zabývat vybranými díly pořadů Události, komentáře, Otázky Václava Moravce, Interview ČT24 apod.	

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Při zpracování materiálu pro diplomovou práci, který bude vycházet zejména z dostupného archivu zpravodajství České televize v příslušném období, bude použita metoda kvalitativní obsahové analýzy a kvantitativní analýzy četnosti. Aplikovány budou rovněž poznatky z odborné literatury vztahující se k tématu práce.

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

CROTEAU, David R., HOYNES, William D. *Media/Society: Industries, Images, and Audiences*. SAGE, 2014. 424 s. ISBN 978-14-522-6837-8

Publikace představuje rámcový vzhled do problematiky vztahu médií a společnosti, přičemž se zaměřuje na soudobá témata, probíhající akademické diskuse a procesy rychle se měnícího mediálního prostředí. Zvláštní pozornost kniha věnuje potenciálu sociálního dopadu tradičních i nových médií na společnost.

LUCARELLI, Sonia. FIORAMONTI, Lorenzo. *External Perceptions of the European Union as a Global Actor*. Routledge, 2009. 256 s. ISBN 978-0415619615

Autoři se v knize zabývají způsoby mediálního zobrazování a souvisejícím společenským vnímáním Evropské unie, jejích politik, hodnot, institucí apod. ve státech jako je Rusko, Čína, Indie, Brazílie nebo Jižní Afrika, se zaměřením na lokálně významná média.

LUHMAN, Niklas. *Realita masmédií*. Academia, 2014. 144 s. ISBN 978-80-200-2333-9

Autor se v knize zabývá otázkou jakou roli hrají média při vytváření společenské reality, přičemž je nahlíží jako významný kognitivní systém soudobé společnosti, který je schopen produkovat iluzi vlastní svébytné reality.

NEČAS, Vlastimil. *Constitutional debate in the Czech Republic*. Prague: Faculty of Social Sciences, Charles University, 2007. 43 s. Pražské sociálně vědní studie. Mediální řada, MED-011. ISSN 1801-5999.

Studie se zaměřuje na českou mediální debatu o tzv. euroústavě z období let 2005 až 2009, kdy bylo rozhodováno o jejím přijetí či nepřijetí jedním z klíčových témat evropského politického i mediálního prostoru.

NUGGENT, Neill. *The Government and Politics of the European Union*. Palgrave MacMillan, 2010. 512 s. ISBN 978-0230241183

Knihou představuje systematický popis fungování hlavních institucí, ideologických koncepcí, jednotlivých politik a politických procesů Evropské unie, které následně pečlivě zasazuje do historického kontextu jejího vývoje.

SCHLIPHAK, Bernd. *Actions and attitudes matter: International public opinion towards the European Union*. SAGE, 2013

Studie se zabývá obrazem Evropské unie u mezinárodního publika, jejím společenským přijímáním napříč zkoumanými zeměmi, reflektuje očekávání a požadavky na působení Evropské unie z pohledu veřejného mínění a sleduje jejich vývoj.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací,

kteřé byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

SVOBODA, Jan. Mediální obraz ČR v anglicky hovořícím světě. Praha, 2013. 115 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Tomáš Trampota, Ph.D.

BERNARDY, David. Mediální obraz sametové revoluce ve vybraných výročních letech. Praha, 2013. 101 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednařik, Ph.D.

Datum / Podpis studenta/ky

5.6.2014

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

TRAMPOTA TOMAŠ

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

4.6.2014

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

ÚVOD.....	15
1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY EVROPSKÉ UNIE.....	17
1.1 <i>Vznik a vývoj Evropské unie.....</i>	<i>17</i>
1.2 <i>Česká republika ve sjednocující se Evropě.....</i>	<i>20</i>
1.3 <i>Mediální přístupy ve vnímání Evropské unie.....</i>	<i>21</i>
2. VYMEZENÍ DŮLEŽITÝCH TEORETICKÝCH POJMŮ.....	24
2.1 <i>Reprezentace a stereotyp.....</i>	<i>24</i>
2.2 <i>Narativ.....</i>	<i>27</i>
2.3 <i>Agenda setting.....</i>	<i>29</i>
2.4 <i>Priming.....</i>	<i>31</i>
2.5 <i>Framing.....</i>	<i>33</i>
3. ČESKÁ TELEVIZE JAKO MÉDIUM VEŘEJNÉ SLUŽBY.....	37
3.1 <i>Normativní požadavky na zpravodajství.....</i>	<i>37</i>
3.2 <i>Objektivita a předpojatost ve zpravodajství.....</i>	<i>39</i>
4. ANALYTICKÁ ČÁST.....	41
4.1 <i>Metodologie.....</i>	<i>41</i>
4.2 <i>Hypotéza a výzkumné otázky.....</i>	<i>43</i>
4.3 <i>Analýza zpravodajství o Evropské unii.....</i>	<i>44</i>
4.3.1 <i>Události 22. května 2014.....</i>	<i>44</i>
4.3.2 <i>Události 23. května 2014.....</i>	<i>49</i>
4.3.3 <i>Události 24. května 2014.....</i>	<i>55</i>
4.3.4 <i>Události 25. května 2014.....</i>	<i>57</i>
4.3.4 <i>Události 26. května 2014.....</i>	<i>59</i>
4.4 <i>Odpovědi na výzkumné otázky a jejich interpretace.....</i>	<i>63</i>
ZÁVĚR.....	67
SUMMARY.....	68
POUŽITÁ LITERATURA.....	70

Úvod

Na jaře roku 2004 se Česká republika stala, po několikaletém snažení, členem politického a ekonomického společenství vybraných evropských demokratických států – Evropské unie. Po sedmi letech od předání oficiální české žádosti o přijetí (23. ledna 1996 v Římě) a pěti letech od zahájení přístupových jednání (31. března 1998 v Bruselu) se pak občané České republiky vyslovili pro vstup do Evropské unie v celostátním referendu. Hlasování se uskutečnilo 13. a 14. června 2003 a aktivní participaci České republiky v projektu evropské integrace tehdy podpořilo 77 procent hlasujících (Wolchik et al., 2011: 286). O rok později, 1. května 2004, se země stala, společně s dalšími státy bývalého komunistického bloku Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Slovinskem, Estonskem, Lotyšskem, Litvou a dvěma středomořskými státy Kypr a Maltou, plnohodnotným členem unijního společenství. Formálně se tím završil politický a společenský proces tzv. „návratu do Evropy“, který byl v době po pádu komunismu a odpoutání se od sovětského vlivu po roce 1989, a zejména počínaje vznikem samostatné České republiky v roce 1993, jedním z dominantních narativů debaty o novém českém zahraničněpolitickém směřování (Garton Ash, 1997: 121). Již měsíc po květnovém vstupu do Evropské unie, a sice v červnu 2004, se pak čeští občané zúčastnili svých vůbec prvních voleb do Evropského parlamentu, které byly plánovaně posunuty a načasovány tak, aby je mohli absolvovat i voliči v nových členských státech (Wolchik et al., 2011: 286). Volby do Evropského parlamentu, během kterých si mohou občané ze všech členských států přímo volit své zástupce na pětileté volební období a ovlivňovat tak politické dění v Evropské unii (Judge, Earnshaw 2008 : 68), se od té doby již s českou účastí opakovaly ještě v letech 2009 a 2014.

Diplomová práce se bude věnovat způsobům, jakými byla zobrazována a prostřednictvím jakých témat byla představována Evropská unie v hlavní večerní zpravodajské relaci České televize, Událostech, právě v období voleb do Evropského parlamentu v roce 2014. V čase, kdy byla zpracovávána teze této práce, se jednalo o významné dva týdny, během kterých se, více než kdy jindy v průběhu kalendářního roku, dal předpokládat kontinuálně zvýšený zájem veřejnoprávního zpravodajství o Evropskou unii a s ní spojená témata, což slibovalo dostatečné množství výzkumného materiálu a také možnost zachycení plastického mediálního obrazu Evropské unie v rámci jednoho sledovaného tématu. Volby do Evropského parlamentu představují pro občany všech členských států pravidelnou možnost vyjádřit svůj postoj k evropskému

projektu volební účasti – nebo naopak neúčasti – a odevzdáním volebního hlasu pro některou z kandidujících stran, díky čemuž jsou každých pět let do jisté míry skutečnější výpověď o vztahu českého i evropského veřejného mínění k Evropské unii než jakékoli průběžné agenturní průzkumy. V tomto kontextu se ukázalo ihned po uzavření volebních místností jako pozoruhodné, bez ohledu na výsledky voleb, že účast českých voličů ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 byla, hned po sousedním Slovensku s volební účastí třináct procent, s devatenácti a půl procenty nejnižší v Evropské unii. Je dlouhodobě pozorováno, že státy bývalého „východního bloku“ mají tradičně komparativně nižší volební účast u voleb do Evropského parlamentu než zakládající či dlouhodobé členské státy Evropské unie. Přesto takto výrazně nízká volební účast v České republice vyvolala nejen v domácím veřejném diskursu debatu pátrající po příčinách toho, proč se čeští občané o Evropskou unii a s ní spojená témata příliš nezajímají – zda jí nedůvěřují, nebo jí nerozumí, nebo o ní nejsou dostatečně informováni, anebo měli v onen volební víkend jednoduše jiné, z jejich pohledu důležitější volnočasové preference.

Tato práce se přirozeně nesnaží žádným způsobem implikovat, že viníkem nízkého voličského zájmu o volby do Evropského parlamentu v roce 2014, vyplývající jistě z celé řady možných občanských a politických nálad české společnosti, může být zpravodajství České televize – na to je téma dlouhodobého vztahu české veřejnosti k Evropské unii dlouhodobě příliš komplikované a mnohoznačné, a zasloužilo by si jistě věnování samostatné diplomové práce. Přímý vliv obsahů hlavního večerního zpravodajství jediné české celostátní televize veřejné služby, které pravidelně sleduje téměř milion diváků, na mínění české veřejnosti o Evropské unii, práce proto v následujících kapitolách nezkoumá ani neodhaduje. Jejím zkoumaným objektem jsou výhradně způsoby narativního pojímání Evropské unie a s ní spojených témat ve vybraných televizních zpravodajských obsazích, a to nejprve v obecné teoretické rovině a následně v aplikovaném kvalitativním výzkumu. Pro uvedení tématu do příslušného historického rámce budou nejprve stručně popsány vývoj vznikajícího evropského společenství v průběhu druhé poloviny dvacátého století a základní faktické údaje o Evropské unii jako celku. Další kapitola se pak zaměří na vymezení vybraných pojmů a teoretických konceptů z oblasti mediálních studií, které jsou spojeny s tématem práce a východisky jeho analytického zkoumání. Na jejich základě bude provedena kvalitativní obsahová analýza relevantních zpravodajských výstupů Událostí v rámci zkoumaného časového období. Získané výsledky zkoumání budou nakonec popsány a vyhodnoceny v závěrečné části práce. Osnova jejího členění se v jednom bodě liší od zadaných tezí –

ze struktury textu byla vynechána část věnující se kvantitativní analýze četnosti v rámci jednotlivých mediálních výstupů. Bylo tak učiněno po důkladném rozmyslu a zvážení možností z toho důvodu, že si práce od počátku kladla za cíl zejména identifikaci a podrobnou analýzu způsobů mediálního představení zvoleného tématu ve sledovaném zpravodajství – a spolu s ním i způsobů skutečné aplikace příslušných níže popisovaných teoretických konceptů. Přednost tak byla dána důkladné kvalitativní obsahové analýze před jejím rozmělněním a matematickým zploštěním v kombinaci s kvantitativní analýzou četnosti.

Ačkoli jsou Evropská unie a s ní spojená témata důležitou součástí českého domácího i zahraničněpolitického diskursu, jejich mediální zobrazení je v České republice, na rozdíl od některých zejména západních zemí, do značné míry opomíjenou oblastí akademického mediálního výzkumu. Tato práce si klade za cíl k takovému výzkumnému snažení alespoň do jisté míry skromně přispět a podílet se na zkvalitnění české veřejné debaty o přístupu k Evropské unii a způsobech jejího mediálního pojetí. Záměrem této práce, sledovaným v následujících kapitolách, bude zevrubný popis a zkoumání komunikačních procesů spojených s mediálním zobrazením Evropské unie v českém televizním zpravodajství veřejné služby, včetně jeho příslušných vlastností a charakteristik. Pro zasazení tématu do patřičného dějinného rámce se bude první kapitola nejprve věnovat stručnému úvodu do problematiky poválečné evropské integrace a přiblížení jejích historických, ekonomických a politických východisek, na které pak naváže kontextuální úvod do historie českého procesu včleňování se do evropských unijních struktur. Stručný úvodní historický exkurz lze tedy považovat za potřebný pro následný popis odpovídajících mediálních konceptů a teoretické vymezení důležitých pojmů, které se vztahují k vlastnímu výzkumu ve druhé polovině práce.

1. Úvod do problematiky evropské integrace

1.1 Vznik a vývoj Evropské unie

Po skončení druhé světové války se jako jedno ze základních témat v evropském politickém a hospodářském prostoru objevila potřeba předejití opakování válečného konfliktu (Bache, George 2006 : 5). Celkový stav poválečné Evropy byl až na výjimky některých států katastrofický a překonával – s desítkami milionů lidských obětí, desítkami milionů lidí vysídlených ze svých původních domovů a statisíci lidí

osvobozených z nacistických koncentračních táborů – všechny válečné zkušenosti z celé předchozí evropské historie (Kaczorovska, 2011: 3). Poválečné státy západní Evropy čelily důležitým bezprostředním politickým a ekonomickým výzvám jako například celkové rekonstrukci dvou klíčových hospodářských odvětví tehdejší doby – těžby uhlí a zpracování oceli – nebo otázce přijetí Západního Německa mezi ostatní demokratické kapitalistické státy Západu takovým způsobem, aby byly vyloučeny obavy z rozpoutání nové budoucí války (Bache, George: 2006: 103). Poválečná Evropa byla politicky významně rozdělená a oslabená, avšak zatímco většina států střední a východní Evropy, včetně tehdejšího Československa, se v průběhu let 1945 až 1948 postupně ocitla pod sovětskou totalitní nadvládou, státům západní Evropy se s přispěním Marshallova plánu, finanční pomoci americké vlády, podařilo brzy dosáhnout hospodářského růstu a zlepšení životní úrovně (Kaczorovska, 2011: 4).

Ekonomická a politická integrace Evropy po druhé světové válce se odehrávala značně efektivním a do značné míry technokratickým způsobem na základě vzájemného konsenzu zúčastněných států. Nově vyvstávající poválečné otázky, jako např. zapojení poraženého Německa do nových ustavujících se evropských struktur a nutnost reakce západních států na geopolitickou realitu počínající studené války, takovou vzájemnou integraci spíše urychlily (Checkel, Katzenstein, 2009: 2). V roce 1950 byl francouzský a německý uhelný a hutní průmysl, na návrh francouzského ministra zahraničí Roberta Schumana, strategicky sloučen do jednoho formálního celku – Evropského společenství uhlí a oceli (ECSC), aby byl válečný mezi oběma sousedskými státy do budoucna vyloučen pod hrozbou jisté vzájemné destrukce (McAllister, 2009: 10). Evropské hospodářské společenství od začátku přicházelo s otevřenou pozvánkou pro další západoevropské státy a v roce 1951 se k němu připojily také Belgie, Lucembursko, Nizozemsko a Itálie. Evropské společenství uhlí a oceli bylo v dalších letech následováno Evropským hospodářským společenstvím (EEC), které bylo ustanoveno v Římě čtyři roky od založení ECSC, a Evropským společenstvím pro atomovou energii (EURATOM) (McAllister, 2009: 10). V roce 1972 Evropské hospodářské společenství (EEC) přijalo nové členy – Velkou Británii, Dánsko a Irsko a roku 1978 Evropská rada (European Council) souhlasila se zavedením Evropského měnového systému (EMS) a Evropské měnové jednotky (ECU). V roce 1981 bylo přijato do společenství Řecko, v roce 1986 pak Španělsko a Portugalsko a v témže roce byl zaveden tzv. „Single European Act“, který měl za cíl implementaci společného bezhraničního trhu („frontier free market“) do konce roku 1992, přičemž už v roce 1991 Evropská rada schválila v nizozemském Maastrichtu „Smlouvu o Evropské unii“, která vešla v platnost na podzim

1993. V roce 1995 bylo do Evropské unie přijato Rakousko, Švédsko a Finsko a v roce 2002 byla ve vybraných zemích zavedena jednotná evropská měna – euro. O dva roky později, v květnu 2004, došlo k přijetí deseti dalších států včetně České republiky v rámci takzvané „východní vlny“ rozšíření Evropské unie. Na tuto zatím největší vlnu rozšíření bylo navázáno v roce 2007 přijetím Bulharska a Rumunska a v roce 2013 přijetím Chorvatska. V roce 2009 se státy bývalého „východního bloku“ Estonsko, Slovensko a Slovinsko, staly součástí tzv. eurozóny a přijaly jednotnou evropskou měnu – euro, následované v roce 2014 Lotyšskem a v roce 2015 Litvou.

V poválečných desetiletích se tak zprvu politicky a hospodářsky hluboce rozdělená Evropa proměnila v evropské společenství s ustanoveným jednotným vnitřním trhem, společnou měnou, otevřeným „schengenským“ prostorem bez pasových kontrol na hranicích a úspěšně se rozšiřující o nové, zejména východní členy (Checkel, Katzenstein, 2009: 2). V tomto popisovaném historickém kontextu lze ovšem pozorovat, že ačkoliv se v počátcích evropské integrace o evropském společenství uvažovalo zejména v reakci na tragické historické události jako o mírovém strategickém projektu budoucnosti, po více než šedesáti letech probíhajícího integračního procesu byly tyto velké nadnárodní koncepce ve veřejném a mediálním prostoru do značné míry vystřídány poměrně mělkými každodenními tématy a národními zájmy jednotlivých států (Checkel, Katzenstein, 2009: 93). Veřejné debaty o Evropské unii se dnes ve většině členských států jen málokdy zabývají tématy jako jsou konstituce společné evropské ústavy, zřízení společné evropské armády, přesun pravomocí národních států do kompetencí nadnárodních evropských institucí nebo důležitost voleb do Evropského parlamentu z pohledu evropského voliče, a namísto toho se do značné míry věnuje spíše místním národním otázkám bez mezinárodního přesahu (Checkel, Katzenstein, 2009: 96). Bez ohledu na vnější vlastnosti současné společenské i mediální debaty je ovšem mírový proces evropské integrace považován za jeden z nejvýznamějších bezpečnostních, politických a ekonomických úspěchů poválečného uspořádání světa.

Evropské společenství je mírovou multinárodní entitou, která postupně přijímá jednotnou měnu a pokročile spolupracuje v celé řadě oblastí, od ekonomiky po obranu. Významný vliv na veřejné vnímání toho, jak se Evropa postupně integruje na politické i ekonomické bázi, mají přirozeně zpravodajská média, která mimo jiné informují občany o tématech spojených s evropským integračním procesem (De Vreese, 2003: 1). Vlivem komplexnosti a složitosti procesu evropské integrace jsou lidé do značné míry závislí na mediálním pokrytí a vnější interpretaci odehrávajících se událostí, aby si podle nich mohli dále utvářet své názory a hodnotit veřejné dění (De Vreese, 2003: 2). Pokud se

občané, politici a tvůrci politické agendy stále spoléhají na zpravodajská média jako na nejdůležitější zdroj informací, jak ukazují průzkumy (např. Eurobarometer 2011¹), mají zpravodajská média významný potenciál ovlivňovat a utvářet vnímání a hodnocení Evropské unie u evropské veřejnosti. V základní rovině se tak může dít buď zdůrazňováním a akcentací společných ekonomických a politických benefitů, které členství v Evropské unii pro vybraný stát a jeho občany přináší, nebo naopak artikulací problematických průvodních jevů a rizik dalších integračních procesů (De Vreese, 2003: 1).

1.2 Česká republika ve sjednocující se Evropě

Po druhé světové válce se Československo ocitlo na základě nového geopolitického členění v Sovětském svazem ovládané východní Evropě – ačkoliv jeho hlavní město, Praha, leží daleko na západ od rakouské Vídně, která se, naopak, stala ve své době nejvýchodnější výspou tehdejšího „Západu“ (Sayer, 2014: 9). Následkem druhé světové války se, jak uvažuje Milan Kundera, v Evropě vyvinuly tři základní situace – situace západní Evropy, situace východní Evropy, a – nejvíce komplikovaná – situace střední Evropy, která kulturně náležela k Západu, ale politicky se ocitla na Východě (Kundera, 1983: 2). Ve své známé eseji *Tragédie střední Evropy*, poprvé vydané v roce 1983, Kundera popisuje střední Evropu jako kulturně-historické území, které se, jako tradiční součást Západu, ocitlo uneseno na Východě, přemístěno do sovětského bloku, ideologizováno komunistickými dogmaty a předurčeno k trvalému zápasu o vlastní identitu (Kundera, 1983: 2). Jak vidno, ještě na konci osmdesátých let minulého století si jen málokdo dokázal představit náhlý vítaný konec komunistických režimů v zemích střední a východní Evropy, stejně jako možnou opětovnou integraci těchto států do společného evropského kulturního, politického a ekonomického prostoru.

Situace se změnila počínaje revolučním rokem 1989, kdy se v následujících letech po pádu nedemokratických režimů ve střední a východní Evropě začaly o členství v ustavující se Evropské unii hlásit také státy bývalého východního bloku – mezi nimi později i nově vzniklá Česká republika (McAllister, 2009: 10). Státy střední a východní Evropy se tak po svých mírových přechodech k pluralistickému demokratickému zřízení po pádu monolitické komunistické moci (včetně České republiky, Slovenska, Polska,

¹http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb83/eb83_publ_en.pdf

Maďarska – a bývalé Německé demokratické republiky jako specifického příkladu) brzy staly aktivními kandidáty na členství v Evropské unii (Grunter, Mughan, 2000: 123). Garton Ash usuzuje, že pro tyto nově demokratické státy tak definitivně skončila druhá světová válka až osvobozením od sovětské diktatury v roce 1989, o celých čtyřiačtyřicet let později než na Západě, kdy jim bylo umožněno stát se co nejrychleji členy západoevropských politických struktur – Evropské unie a Severoatlantické aliance (NATO) (Garton Ash, 1997: 121). Evropská unie tak v devadesátých letech dvacátého století, po výše popisovaných desetiletích postupného integračního poválečného vývoje, vstoupila do své nové fáze integrace postkomunistických států střední a východní Evropy, která trvá s přicházejícími novými politickými výzvami až do současnosti (Savranskaya, 2010: 36).

Heslo „návrát do Evropy“ se neetablovalo jen v českém veřejném prostoru, ale stalo se leitmotivem probíhajících debat o novém směřování všech států středoevropského prostoru po desetiletích sovětské diktatury (Savranskaya, 2010: 45). Poprvé se toto známé heslo objevilo jako slogan demonstrací za svobodu a demokracii v těchto státech již na podzim roku 1989 (Garton Ash, 1997: 121). Průzkumy veřejného mínění z let 1994 a 2004, tedy rok po rozpadu Československa a v roce vstupu České republiky do Evropské unie, ukázaly, že většina občanů České republiky podporovala demokracii a spojovala si ji s ochranou individuálních práv a politických svobod, stejně jako s předpokladem vyšší životní úrovně (Wolchik, Leftwich Curry, 2009: 281). Symbolicky po dvaceti letech od „sametové revoluce“ se v lednu 2009 stala Česká republika druhou zemí bývalého východního bloku, která předsedala Radě Evropské unie. České předsednictví bylo ovšem v mínění evropské veřejnosti poškozeno pádem vlády ještě v březnu téhož roku, který byl vyvolán tehdejším vůdcem české parlamentní opozice Jiřím Paroubkem, a retrospektivně tak zaznamenalo i přes prvotní dílčí úspěchy v prosazování své agendy spíše smíšené reakce (Wolchik, Leftwich Curry, 2009: 286).

1.3 Mediální přístupy ve vnímání Evropské unie

Diplomová práce se bude v dalších kapitolách věnovat, nejprve v teoretickém a poté analytickém pojetí, způsobům zobrazování Evropské unie a s ní spojených témat v televizním zpravodajství, které, jak je uvedeno výše, představuje pro obyvatele členských států Evropské unie konzistentně nejvýznamější a nejdůvěryhodnější zdroj informací o evropských záležitostech a tématech spojených s evropskou integrací.

Způsoby mediálního zobrazení evropských témat v rámci televizního zpravodajství tak mohou mít významné dopady na vnímání a hodnocení Evropské unie veřejností, což s sebou přináší řadu zajímavých praktických podnětů pro další zkoumání. De Vreese například usuzuje, že mediální zpracování celoevropských politických a ekonomických témat je pro novináře vždy ve své komplexnosti a mezinárodním přesahu náročnější než témata domácí, národní, a nahlížení na evropská témata z lokální spíše než celoevropské perspektivy tak bývá novináři ze zřejmých praktických důvodů do značné míry preferováno (De Vreese, 2003: 190). Takové přístupy pak přirozeně mohou ovlivňovat náhledy na evropskou integraci z pohledu příslušného mediálního publika. Proces evropské integrace byl od svých počátků středem pozornosti nejrůznějších studií zkoumajících dominantní pozitivní a negativní přístupy médií a veřejnosti ve vztahu ke sjednocující se Evropě. Takové sledované přístupy k evropské integraci například Gaixe (2011) rozděluje do tří dominantních paradigmatických kategorií tvořících veřejnou a mediální debatu o Evropské unii – utilitářského přístupu (utilitarian approach), hodnotového přístupu (value-based explanations) a přístupu akcentujícího národní kontext (national context-based explanations).

Prvním formulovaným přístupem ve veřejném a mediálním pojetí Evropské unie je tzv. utilitářský přístup (utilitarian approach), který se zaměřuje zejména na benefity plynoucí z procesu evropské integrace a předpokládá, že čím více výhod občanům proces evropské integrace přináší, tím více jej podporují, přičemž takové benefity lze vnímat jako subjektivní i objektivní, individuální i kolektivní (Gaixe, 2011: 2). Některé statistické studie podle Gaixe indikují, že na úrovni národních států existuje korelace mezi makroekonomickými ukazateli a vykazovanou veřejnou podporou procesu evropské integrace. Z pozorování vyplývá, že zatímco občané států, které jsou hlavními příjemci podpory ze společných evropských rozpočtů, mají tendenci vnímat evropskou integraci pozitivně, občané států, které jsou považovány za největší přispěvatele, mají tendenci vnímat ji negativně (Gaixe, 2011: 2). Jedním z prokázaných výsledků průzkumů zaměřujících se na vnímání Evropské unie veřejností je fakt, že největšími příznivci evropské integrace bývají lidé s vyšším vzděláním a vyšším pracovním ohodnocením (Gaixe, 2011: 2). Utilitářský přístup tak ve své teoretické rovině nabízí vysvětlení různorodých stupňů mediální náklonnosti vůči evropské integraci v rámci následování přístupů většinového publika – populace jednotlivých členských států. Napříč různými zkoumanými státy v průběhu desetiletí se tak míra občanské náklonnosti k evropské integraci ztelně odvíjí od míry benefitů, které z ní vyplývají. Hooge a Marks ve svých studiích docházejí k výsledku, že lidé, kteří jsou sebevědomí

ve vztahu ke své ekonomické budoucnosti, jsou spíše příznivci evropské integrace, zatímco lidé bez ekonomických a pracovních jistot více tíhnou k tzv. „euroskepticismu“ – což se následně může odrážet i v mediálních obsazích, které jsou na jednotlivé divácké kategorie zaměřeny (Hooghe, Marks, 2014: 416).

Druhým pozorovaným přístupem k veřejné a mediální debatě o evropských záležitostech je tzv. hodnotový přístup (value-based explanations), který nabízí alternativu k utilitářským teoriím o veřejném vnímání procesů evropské integrace. Někteří akademici argumentují, že občané evropských států nehodnotí Evropskou unii jen na základě benefitů, které jim přináší, ale také na základě nejrůznějších osobních reprezentací, emocí a hodnot (Beló, 2002: 29). Hooghe a Marks (2004: 415) v případě tohoto přístupu argumentují, že ekonomické přínosy a důsledky evropské integrace jsou sice pro občany při hodnocení Evropské unie důležité, ale zároveň jsou v podobně zásadní míře doplňovány skupinovými sentimenty a vnímáním vlastní teritoriální identity. Občanská podpora evropského integračního procesu je rovněž provázána s pojetím osobní příslušnosti k Evropě jako vnímané geograficko-historické entitě (Dell'olio 2005: 102). Lidé s pocitem exkluzivní národní identity pak v tomto ohledu projevují spíše opačné, anti-univerzalistické, negativní postoje vůči evropské integraci (Cautres, Grundberg 2007: 22). Obecně platí, že čím větší názorové rozdílnosti existují v rámci jednotlivých národních elit, tím více je napříč společností mobilizována zejména národní identita a jsou stimulovány negativní percepce Evropy jako celku. V opačném případě, kdy mezi politickými elitami panuje elementární moderovaná názorová shoda v přístupu k evropské integraci, národní identita mobilizována nebývá a naopak lidé mají spíše tendence vnímat pozitivně svoji příslušnost k Evropě (De Master, Le Roy: 2000: 24).

Posledním, třetím vnímaným diskurzivním přístupem je pak tzv. přístup akcentující národní kontext (national context-based explanations), který je některými akademiky preferován s odůvodněním, že národní diference spojené s podporou evropských integračních procesů jsou důležitější než individuální sociodemografické nebo ideologické hodnotové variace (viz např. Deflem, Pampel 1996: 136; Dell'olio 2005: 96). Národní vize Evropy jsou podle tohoto alternativního přístupu interpretovány jako vertikální proces poháněný elitami, zejména pak politiky a politickými komentátory, kteří kontinuálně formulují a přeformulovávají své pohledy a doporučení ohledně konstrukce jednotné Evropy, a to na základě variujících národních a mezinárodních proměnných, stejně jako na základě svých vlastních zájmů (Gaixe, 2011: 4). Ideje evropské identity a jejích integračních procesů jsou pak z tohoto pohledu

vnímány jako do jisté míry umělé konstrukce internalizované jednotlivými účastníky společenské debaty, přijímány tzv. „opinion makery“ z řad politických stran, médií, lobbistických organizací, přičemž tento jednotný ideologický rámec procesu evropské integrace je následně šířen prostřednictvím médií masovému publiku. Jednotlivé politické instituce a odlišná politická kultura členských zemí se pak, jak se domnívá Gaixe, podílí na vytváření rutinní kolektivní interpretace národních identit v rámci integrující se Evropy a jejích států (Gaixe, 2011: 5). Zpravodajská média tak představují výchozí prostředek občanského přemýšlení a formování individuálních postojů ve vztahu k Evropské unii a s ní příbuznými politickými, ekonomickými a kulturními tématy (De Vreese, 2003: 31).

2. Vymezení důležitých teoretických pojmů

2.1. Reprezentace a stereotyp

Pojem reprezentace ve své základní definici představuje užívání jazyka za účelem zprostředkování skutečnosti – v oblasti mediálních studií však odkazuje zejména na možnosti a způsoby zobrazování společenských či politických témat ve zpravodajských obsazích (Avram, First, 2010: 3). Zpravodajská média podle Trampoty (2006) tíhnou z nejrůznějších důvodů k zobrazování určitých témat průběžně konstituovaným ustáleným způsobem, čímž vytvářejí konzistentní mediální reprezentace těchto témat – jež se však mohou lišit od jejich skutečných vlastností a charakteristik. Tento proces konstituce ustálených mediálních reprezentací se děje zejména na základě výběru a zdůrazňování jistých zvolených atributů daného tématu při opomíjení atributů jiných. Existence mediálních reprezentací pak usnadňuje novinářům popis mediovaných událostí a publiku slouží pro jejich snazší porozumění (Trampota, 2006: 91-92). Reprezentace může být v mediálním prostředí nahlížena jako součást kontinuálního procesu produkce a směny významů, kulturních identit a také tvorby stereotypů, protože jako prostředek stereotypizace obvykle mediálně redukuje společenské komplexnosti do jednoduchých charakteristik a vnímaných zobecňujících deskripcí (Avram, First, 2010: 3). Zpravodajská média mají totiž pozorovatelnou tendenci produkovat stereotypy proměnou sociálních realit v ustálené mediální obrazy symbolické reality, a tak se na základě svých stereotypizujících reprezentací mohou podílet na konstrukci zjednodušeného vnímání. Zejména televizní zpravodajství z

pohledu teorií reprezentace a stereotypizace představuje neustávající kontinuum příběhových obsahů uvnitř ustáleného specifického rámce, jehož prostřednictvím jsou rutinně kontextualizovány každodenní události (Avram, First, 2010: 3). Reprezentace a stereotypizace ve zpravodajství jsou tak přirozeně dlouhodobým objektem zájmu akademických výzkumů, které se zabývají utvářením a proměnami vztahů mediálních obsahů a diváckých percepčí. Stuart Hall v publikaci *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* (1997) formuluje tři kulturně teoretické přístupy k reprezentaci reality – reflexivní, intencionální a konstruktivistický. Podle reflexivního přístupu jsou významy inherentně přítomny ve věcech samy o sobě a jazyk (médiium) pouze plasticky popisuje a zprostředkovává existující skutečnost. Intencionální přístup předpokládá, že jazyk (médiium) v sobě nese pouze ty kódy a významy, které do něj vědomě a intencionálně vložil jeho autor a původce. A nakonec konstruktivistický přístup na rozdíl od reflexivního a intencionálního přístupu předpokládá, že význam a smysl věcí není jen přenášen ve své předem konstituované skutečnosti, ale je vytvářen samotnými příjemci sdělení. Média se podle tohoto přístupu významně podílejí na konstrukci reality, místo toho, aby ji pouze neutrálně zprostředkovávala (Hall, 1997: 15). Mediální reprezentaci umožňují podle Trampoty znakové kódy, primární i sekundární, které dané médiium ve svých obsazích používá. Základním znakovým kódem médií je jazyk, který se v médiích objevuje v mluvené i grafické formě. Pro televizní zpravodajství je charakteristická současná kombinace vizuálního (obraz) a auditivního kódu (zvuk). Mezi významotvorné sekundární kódy se pak v televizním zpravodajství počítají např. záběry kamery, způsob stříhu mezi jednotlivými obrazy, časový prostor věnovaný vybraným tématům, zvukový podkres nebo vlastní konstrukce dané mediované situace (Trampota, 2006: 100).

Stereotyp podle Trampoty představuje zjednodušenou a zkreslenou reprezentaci, která se v mediálním prostoru objevuje opakovaně a kontinuálně. Média se pak uchylují ke stereotypním reprezentacím jednotlivých aktérů či institucí zejména v případech, kdy potřebují rychle a jednoduše popsat svým příjemcům objekty zpravodajského příběhu (Trampota, 2006: 102). Problematiku vzniku a existence stereotypů v prostředí zpravodajské produkce lze podle Lasorsy nahlížet ze tří možných vysvětlujících perspektiv – sociologické, kulturní a psychologické (Lasorsa et al., 2007: 3). První, sociologická perspektiva předpokládá, že novináři a lidé podílející se na procesu vzniku zpravodajských obsahů vytvářejí reprezentace událostí na základě očekávaných scénářů a předjímaných vlastností jejich aktérů, a to obvykle v závislosti na svých předchozích profesních zkušenostech. Druhá, kulturní perspektiva předpokládá, že novináři se

uchylují k existujícím stereotypům v případech, kdy jsou pro ně odehrávající se události těžko fakticky či tematicky uchopitelné, a také aby jejich zpravodajské příběhy lépe rezonovaly s očekáváním publika. Třetí, psychologická perspektiva nakonec předpokládá, že požadavky na žurnalistickou práci a profesní tlak způsobují časté používání stereotypizujících zpravodajských rutin, v rámci kterých jsou odehrávající se události nejprve zasazovány do ustálených příběhových kategorií, a teprve poté jsou již v jejich rámci individuálně rozpracovávány a zkoumány (Lasorsa et al., 2007: 3). Všechny uvedené perspektivy tak předjímají, že při celkovém množství dostupných informací a faktů funguje stereotypizace jako zjednodušující filtrační vzorec při vytváření zpravodajských obsahů, který podle předpokladů rovněž zmenšuje psychologický rozpor mezi novináři pozorovanou skutečností a její očekávanou diváckou interpretací (Lasorsa et al., 2007: 3). Užívání novinářských stereotypů Lasorsa dále charakterizuje na základě dvou popisovaných dimenzí: zprvu se stereotypizace může vázat na rutinní praktiky jednotlivých novinářů a jejich osobní motivace, zadruhé se potřeba stereotypizace podle něj do značné míry odvíjí od mnohdy náročných časových či procesních požadavků novinářské práce (Lasorsa, 2007: 4). Trampota při popisu prezentace televizního zpravodajského příběhu cituje čtyři základní prvky, jak je definuje Hartley (1988). Prvním z těchto prvků jsou tzv. mluvící hlavy (talking heads), které se vztahují k promluvám moderátorů a televizních reportérů. Dalším prvkem televizního zpravodajství je grafika, která se ve zpravodajské relaci obvykle objevuje spolu s doprovodným komentářem moderátora či reportéra a usnadňuje vystvětlení některých složitějších údajů televiznímu divákovi. Nominance jako další z prvků představuje formu atribuce a identifikace tématu nebo jeho vybraných aktérů prostřednictvím doprovodného titulku. Posledním Hartleyovým prvkem televizního zpravodajství je aktualita, která je základní stavební jednotkou každé zpravodajské relace a na obrazovce ji lze sledovat ve třech možných podobách – jako video doprovázené komentářem, jako promluvu do kamery, nebo jako tzv. vox pops (hlasy ulice) (Trampota, 102).

Lze tedy vnímat jako skutečnost, že v mediálních obsazích jsou často zobrazovány popisované příběhy a jejich aktéři ustálenými stereotypizujícími způsoby, čímž jsou vytvářeny jejich vnímané mediální reprezentace. Mediální zobrazení vybraného příběhu ovšem není určováno pouze způsobem jeho novinářského představení a deskripce, ale také sdělením obsaženým v reprezentaci hodnotových vztahů. Turner například vysvětluje účinky mediální reprezentace a stereotypizace v televizním zpravodajství na základě jisté „intimnosti na dálku“, kdy televize sice

operuje ve veřejné sféře, ale vstupuje svými obsahy a reprezentacemi do divákova soukromí. Televizní zpravodajství proto může být vnímáno jako kontinuální nepřetržité zprostředkovávání reprezentací, stereotypů a narativů komukoli, kdo si zrovna zapne televizní přijímač – s reprezentační konstrukcí produkovanou a distribuovanou tvůrci zpravodajského obsahu (Turner, 2009: 95). Každá komunikace tak ve výsledku, ať už jde o mezilidskou konverzaci nebo televizní vysílání, obsahuje nějaké reprezentace – inherentní významy, odkazy a symboly. Televize ovšem, a stejně tak je tomu i v této práci, musí být nahlížena z poněkud odlišné perspektivy, protože představuje komunikaci z jednoho centra směrem k širokému spektru diváků. Porozumění mezi podavatelem mediálních reprezentací a jejich příjemcem – divákem – pak podle Turnera nakonec bývá dosaženo průsečíkem s množinou existujících významových a hodnotících percepčí v divákově mysli (Turner, 2009: 171). Trampota (2006) uvádí „stereotyp“ v návaznosti na „typ“ a „archetyp“ jako poslední ze tří úrovní reprezentace. Zatímco „typ“ představuje repetitivní mediální reprezentaci určitého projevu na základě opakovaného zdůrazňování jeho vybrané vlastnosti a „archetyp“ odkazuje na mýty vyskytující se v hodnotovém či kulturním prostoru dané společnosti, „stereotypem“ rozumíme zjednodušenou opakující se reprezentaci (Trampota, 2006: 92). Reprezentace a stereotypy jsou tak významnou součástí obsahů televizního zpravodajství, a je proto potřebné je na příkladech vybraných témat kontinuálně kriticky zkoumat a hodnotit.

2.2. *Narativ*

Pojem narativ může být volně interpretován jako „příběh“ – limitem takového označení je však neurčitá představa fiktivnosti, kterou může vyvolávat, což je problematické zejména v kontextu mediálního zpravodajství, které by podle správných normativních předpokladů nemělo nakládat s fikcí, ale pouze s fakty. Mihejl se přesto domnívá, že v rámci svého profesního nakládání s fakty a následování dohodnutých pravidel v rámci redakce se žurnalisté přirozeně zapojují do určitých způsobů narace, vyprávění, aby tak spojili odehrávající se události do jednoho uceleného a srozumitelného zpravodajského příběhu (Mihejl et. at. 2009: 2). Takové formy narace představují sdílenou nabídku narativů a příběhových zápletek instantně identifikovatelných pro tvůrce zpráv i jejich publikum. Užití jakýchkoli narativů v rámci zpravodajství je ovšem vždy problematické, protože příběhy přirozeně bývají jen málokdy vyvážené a neutrální. Každá narativní struktura nejenže formuje mediální

pojetí jinak chaotické a obtížně novinářsky uchopitelné reality, ale také představuje zobecněné představy o fungování politiky a pojetí žurnalistické práce (Mihejl et. al. 2009: 2)

Každý televizní program, včetně zpravodajského, nutně obsahuje svůj vlastní narativ a inherentní narativní strukturu. Moderátoři tak představují v interpretativním rámci televizního zpravodajství dějové narátory a vypravěče příběhů. Televizní moderátoři, uvaděči, prezentují divákům domácí i světové události vybraných dnů a vybízejí je, aby se svou interpretací stali jejich součástí (Turner, 2009: 100). Sama struktura a organizace zpravodajského vysílání pak rovněž slouží jako funkce a prostředek narativního sdělení. Televizní zpravodajství podle Turnera představuje kulturní fenomén, který vyžaduje podrobnou kritickou pozornost, protože prezentuje svým divákům určitý pohled na svět a představuje jej často autoritativně jako ten jediný, který lze brát vážně (Turner, 2009: 119). Televizní zpravodajství je tak v jeho pojetí vnímanou ideologickou operací, jejímž výsledkem je prezentace určitého pohledu na vybraná politická, ekonomická a společenská témata. McQuail (2010) popisuje televizní „zprávy“ nejen jako zprostředkovávaná „fakta“, ale také jako speciální formu sumarizovaných vědomostí konstruovanou společně z informací, mýtů, příběhů a platných morálních hodnot. Klaus Jensen (1995) pak například definuje čtyři způsoby užívání televizního zpravodajství diváckým publikem. Jsou jimi zaprvé zpravodajství jako součást každodenního domácího rituálu, zadruhé televizní zpravodajství jako zdroj informací o novinkách ze světa, zatřetí televizní zpravodajství jako zdroj jistého pocitu kontroly nad odehrávajícími se událostmi a vnímané možnosti diskutovat je s ostatními, a nakonec začtvrté televizní zpravodajství jako zdroj zábavy. Součástí obsahu televizního zpravodajství jsou pak vždy inherentní kódy a významy, které jsou divákům nabízeny prostřednictvím vybraných obrazových materiálů, neverbálních projevů televizních moderátorů, použitých zvukových efektů a dalších součástí komplexního narativu.

Nejdůležitějším prvkem pro interpretaci a kontextualizaci vybraných televizních zpráv je ovšem to, co je v nich řečeno – tedy zpravodajský text (Turner, 2009: 121). Televizní zpravodajství je totiž specifické tím, že jeho přímou součástí jsou zmiňovaní moderátoři vystupující na obrazovce jako personální průvodci celým zpravodajským programem, uvádějí agendu, interpretují zpravodajské příběhy, nabízejí svoji narativní verzi těchto příběhů a následně předávají slovo jistým reportérům v terénu. Samostatným prvkem narativní struktury v rámci daného zpravodajského pořadu bývá také studio, ve kterém se celé zpravodajské „vyprávění“ odehrává – a které je tak

spojovníkem variujících zpravodajských příběhů v rámci jedné ucelené relace (Waldhauser et. al., 2007: 2). Výstupy televizního zpravodajství vnímané jako kontinuální narativ pak přirozeně vyvolávají otázky, zda je takový uchopitelný mediální příběh konstruktem těch, kteří zprávy vytvářejí, tedy novinářů a lidí zapojených v procesu zpravodajské produkce, nebo těch, kteří je sledují a přijímají, tedy televizního publika.

Lidé, diváci televizního zpravodajství, totiž přirozeně vytvářejí své vlastní narativy jako způsoby kategorizace a pochopení skutečnosti, která je obklopuje, a přisuzují odehrávajícím se událostem vlastní personální relevanci. Narativy pozorovatelné v obsazích televizního zpravodajství proto mají podle Hendersona dvě společenské funkce – přenos informací a zprostředkovávání relevantního obrazu společenské situace (Henderson, 2012: 2). Zpravodajské obsahy je tedy potřeba vnímat nikoli jako objektivní reprezentace reality, ale spíše jako produkt redakčních rozhodovacích mechanismů, ustálených pracovních procesů, rutin a předpokladů toho, co by mělo publikum vědět a jakým způsobem. Základními jednotkami konstrukce narativu v televizním zpravodajství jsou pak sekvence, které, jak jdou ve zpravodajských obsazích za sebou ve vzájemném propojení, vytvářejí určitý celkový smysl zprávy. Platí přitom, že u sekvencí společně tvořících určitý zpravodajský narativ znamená výsedný celek více než součet jeho částí (Henderson, 2012: 2). To proto, že hlavní večerní televizní zpravodajské programy bývají značně populární, těší se vysoké sledovanosti, jsou považovány za důležitý zdroj informací, formují veřejné mínění a mají vliv na občanské chování a voličské preference zejm. v prostředí demokratických společností (Waldhauser et. al., 2007: 2). Televizní zpravodajství tak může být na základě své struktury definováno jako důležitý kontinuální narativ prezentující v rámci daného pořadu vybrané příběhové schéma, nabízející výklad jednotlivých událostí a ovlivňující společenské vnímání témat, kterými se ve svých obsazích zabývá.

2.3. Agenda setting

Masová média mají, jak známo, významný vliv na veřejné mínění mimo jiné proto, že jsou schopna do značné míry penetrovat každodenní život svého publika, získat jeho pozornost a stát se součástí opakujících se rutinních návyků – jako je například pravidelné každovečerní sledování televizního zpravodajství (Valentino, Nardis, 2013: 563). Poznání, že lidé jsou prostřednictvím médií vystaveni selektivnímu

výběru informací, které mohou být někdy dokonce protikladné, a to z důvodu mediálního nastolování agendy, ovlivnilo výzkumy mediálních studií zejména v 60. a 70. letech minulého století. Termín agenda setting v mediálním kontextu představili Maxwell McCombs a Donald Shaw ve své studii o vlivu obsahů denního periodického tisku na veřejné mínění z roku 1972. Související výzkumy se zaměřovaly na způsoby, jakými se ve zpravodajských obsazích objevují dané informace, proč je některým věnována zvýšená pozornost a jiným nikoli, jaké mohou být procesní zákonitosti takového výběru a jakou prokazatelnou míru vlivu na veřejné mínění mohou mít masová média na základě selektivního výběru poskytovaných informací (Valentino, Nardis, 2013: 563). Například televizní zpravodajství svým výběrem informací a příběhů do vysílání prezentuje nutně selektivní zpravodajskou agendu, a volbou toho, jakými událostmi se bude ve své zpravodajské relaci zabývat a v jaké míře, pak formuluje svůj pohled na nejrůznější společenská témata. Televizní zpravodajství prostřednictvím tohoto výběru a kontextualizace množiny zpravodajských obsahů přirozeně konstruuje vlastní tematickou agendu (Turner, 2009: 123). Agenda setting je však v prostředí televizního zpravodajství bezpochyby nevyhnutelným a nepřekvapivým procesním efektem – zejména s ohledem na každodenní množství potenciálního zpravodajského materiálu a časové či obsahové limity standardní zpravodajské relace. Televizní zpravodajskou agendu přirozeně ovlivňuje i výběr zpravodajského zdroje. Ačkoli jsou na televizní zpravodajství kladeny zvýšené faktické nároky, ve skutečnosti jsou „tvořeny“ a dramaturgicky konstruovány, tvrdí Turner, jako jakýkoli jiný televizní program (Turner, 2009: 126). Vzhledem k nezměrnému množství témat a událostí, které se každý den po celém světě odehrávají, je pochopitelné, že před zařazením do zpravodajské relace musí takové události projít nejprve předběžným selektivním výběrovým procesem. Již samotný výběr událostí do zpravodajského vysílání se tak podílí na usměrňování divácké pozornosti a preferenční efekt agenda settingu proto představuje jeden z nejdůležitějších mediálních vlivů na veřejné mínění v politicko-sociálních záležitostech (Valentino, Nardis, 2013: 566).

Agenda setting, nastolování agendy, můžeme chápat podle McCombse (2009) jako transfer důležitosti určitého objektivizovaného tématu nebo skupiny témat z agendy mediální do agendy veřejné. Koncept nastolování agendy, jak byl ve svých počátcích definován, tedy na příkladu sledovaných témat v denním tisku, se vztahuje k ovlivňování vnímané důležitosti vybraných témat na základě jejich umístění, délky, uvozujícího titulku či opakování v rámci mediálních obsahů. Teorie agenda settingu předpokládá, že příjemci mediálního sdělení (čtenáři, diváci) mají tendenci na základě

důležitosti, kterou média určitým tématům přisuzují, považovat některá témata za významější a bezprostředně signifikantnější než jiná (McCombs, 2009: 26). Lee (2010) v oblasti teorie agenda settingu rozlišuje dvě vzájemně související kategorie. První, agenda setting prvního stupně (first-level agenda setting), se zaměřuje na mediovaná témata či objekty a předpokládá, že když média v rámci svého zpravodajství přisoudí důležitost určitým tématům, bude tato témata za důležitá považovat i příslušné mediální publikum. Druhá kategorie, agenda setting druhého stupně (second-level agenda setting) si všímá konkrétních charakteristik a atributů, která jsou vybranému tématu připisovány, a jejich zprostředkování mediálnímu publiku. Second-level agenda setting předpokládá, že určité atributy zobrazované v mediálních obsazích jsou akcentovány s větší připisovanou důležitostí či frekvencí než jiné, čímž je ovlivňována percepce důležitosti takových témat z pohledu mediálního publika (Lee, 2010: 5).

Teorie agenda settingu tak sleduje a popisuje nejen vliv zpravodajských médií na to, *co* a *o čem* si mají příjemci jejich sdělení myslet (first-level agenda setting), ale také *jak* o tom mají přemýšlet (second-level agenda setting). Agenda-setting tak představuje, jinými slovy, teorii zabývající se transferem mediální důležitosti zprávy či události do percepce důležitosti v jejím vnímání mediálním publikem (McCombs, 2009: 67). Některé atributy a dimenze zprostředkovaných událostí se na základě této teorie v rámci zpravodajských obsahů dostávají do popředí se zvýšenou implikovanou důležitostí, na základě čehož pak mohou mít větší vliv na rozhodování jednotlivce při posuzování vybraných témat (Shen et al., 2014: 1). Počátky teorie agenda-settingu sahají až do dvacátých let minulého století, kdy Walter Lippmann v knize *Public Opinion* (1922) pozoruje že veřejné mínění reaguje na obrazy a informace zprostředkované médii tvorbou svých vlastních mentálních obrazů, které následně považuje za skutečnost. Procesem utváření takových mentálních obrazů konstruovaných médii se dnes zabývá nejen výzkum agenda settingu, ale také výzkumy tzv. primingu (upřednostnění) a tzv. framingu (rámcování), přičemž všechny tři tyto koncepty podle jejich současného pojetí do značné míry konvergují – jak bude přiblíženo v následujících kapitolách.

2.4. Priming

Zatímco teorie agenda-settingu reflektuje vliv zpravodajských obsahů na publikem vnímanou důležitost a relevanci jednotlivých témat, teorie primingu odkazuje na schopnost zpravodajských obsahů ovlivňovat preferovaná kritéria, na základě

kterých jsou odehrávající se mediované události publikem hodnoceny (Kim et al. 2012: 2). Témata, kterým se dostane v médiích prominentního zájmu a prostoru, jsou totiž veřejností zpravidla vnímána jako přednostně důležitá, a tak způsob jejich zpracování ovlivňuje veřejné hodnocení příslušných aktérů (Kim et al. 2012: 2). Zároveň recipročně platí, že čím prominentnější je postavení vybraných témat v rámci mediálních zpravodajských obsahů, tím větší politickou důležitost zpětně získávají a ovlivňují veřejnou komunikaci politických subjektů (Iyengar & Kinder, 1987: 4). Takový předpoklad vyplývá z pozorování, že čím výraznější je akcentace dané události či informace v rámci zpravodajského obsahu, tím spíše ji bude mediální publikum vnímat jako relevantní, s o to větší pravděpodobností si ji zapamatuje a bude se na základě toho rozhodovat ve svých politických preferencích (Brewer, 2003: 2). Pozornost a zaměření zpravodajských obsahů na vybrané události a témata má proto podle teorie primingu vliv na jejich percepci ve veřejném mínění. Protože například diváci televizního zpravodajství nemohou u každého mediovaného tématu kontrolovat a ověřovat všechna jeho evaluační kritéria, musí se ve své pozornosti často spoléhat pouze na hodnocení přítomná v nabízených mediálních obsazích – i s jejich přirozenou disproporcí a selektivností ve vztahu k mediovaným událostem (Valentino, Nardis, 2013: 566). Zejména politická témata jsou většinou natolik komplexní a složitá, že jsou diváci televizního zpravodajství přirozeně odkázáni na přístupnost jejich mediálního výkladu a zprostředkované interpretace (Valentino, Nardis, 2013: 567). Ukazuje se přitom, že při hodnocení např. politických témat se lidé málokdy pouštějí do hloubkových politologických analýz, ale reagují a rozhodují se spíše na základě podnětů a informací, které mají ve své mysli povrchově uložené jako preferenční. Jinými slovy – mediální publikum se do značné míry spoléhá, např. v rozmýšlení svých politických sympatií, na dominantní preferované a frekventované významy zprostředkovávané ve zpravodajských obsazích (Valenzuela, 2010: 2).

Efekty mediálního primingu popsali Iyengar a Kinder (1998) na základě série experimentů, ve kterých porovnávali dvě skupiny účastníků výzkumu podle toho, zda sledovali ve vybraném týdnu televizní zpravodajství a jak na jeho základě hodnotili vybraná mediovaná témata. Ve svých výzkumech zjistili, že lidé, kteří sledovali televizní zpravodajství o prezidentské volební kampani, se ve svém hodnocení kandidátů orientovali podle témat, která byla v televizním zpravodajství zdůrazňována více než jiná, a byla jim tak připisována zvýšená relevance (Valenzuela, 2010: 2). Mediální priming odkazuje na proces, v rámci kterého média v rámci svých zpravodajských obsahů nakládají s některými tématy zatímco jiná vynechávají, na

základě čehož ovlivňují, jakým způsobem tato témata v reálném světě hodnotí a jaký význam jim přisuzují jejich příjemci (Severin and Tankard, 2001: 226). Priming se tak oproti teorii agenda settingu nezaměřuje pouze na to, jaká témata jsou ve zpravodajských obsazích přítomna či vynechána, ale také na mediální implikace důležitosti jednotlivých témat a jejich následné hodnocení publikem (Lee, 2010: 5). Priming jako do jisté míry extenze agenda settingu adresuje dopad zpravodajství na důležitost připisovanou jednotlivým specifickým tématům mediálním publikem zejména při rozhodování ohledně politických preferencí (McCombs, Kihan, 2007: 3).

Každému objektu mediální agendy je vždy připisováno několik atributů, charakteristik a vlastností, které pomáhají utvářet jeho mediální obraz. Stejně jako se liší jednotlivé mediální agendy a témata, liší se i atributy, které jsou takovým tématům připisovány. Pozorovat tak lze nejen mediální agendu témat, ale také mediální agendu atributů k nim připisovaných (McCombs, Kihan, 2007: 3). Klasické teorie agenda settingu argumentují, že média určují svým příjemcům, o jakých tématech mají přemýšlet a co si o nich mají myslet, zatímco teorie primingu vyvozují, že média rovněž určují svým příjemcům, jak mají o vybraných tématech přemýšlet na základě důležitosti, kterou jim ve svých obsazích připisují (McCombs, Kihan, 2007: 3). Atributy samy o sobě pak mají dvě dimenze – zaprvé mohou být poznávacími zpravodajskými komponenty, které se vztahují k vybraným mediálním obsahům, popisující charakteristiky a vlastnosti jednotlivých témat či objektů, a zadruhé mohou být hodnotícími zpravodajskými komponenty, které mediovaným tématům přisuzují pozitivní, negativní či neutrální deskripce (McCombs, Kihan, 2007: 3). V teorii agenda settingu a primingu jsou atributy definovány jako charakteristiky a vlastnosti, které se vztahují mediálnímu obrazu daného tématu či objektu (McCombs et al., 2000: 78). Ve vztahu k mediálním obsahům lze atributy také vnímat jako skupinu perspektiv a charakteristických rámců, na základě kterých tvůrci mediálních zpravodajských obsahů – a následně i jejich publikum – nahlížíjí určitá mediovaná témata či objekty zájmu (Lee, 2010: 5). Atributy tak mohou být definovány jako vlastnosti témat a mediovaných objektů.

2.5. Framing

Gamson a Mondigliani (1987: 143) definují mediální rámce (frames) jako centrální organizační ideu nebo příběhovou linii, která připisuje významy a vzájemné souvislosti sérii odehrávajících se událostí. Rámce hrají důležitou roli zejména při

zprostředkovávání většinou abstraktních politických témat. Mediálních výkladů takových komplexních témat může být mnoho a framing tak představuje možnost vyprávění jednoho a více ucelených lineárních příběhů, které zapadají do vybrané zpravodajské struktury. Mediální rámce zprostředkovávají svým příjemcům jednotné srozumitelné narativy jednotlivých událostí (Valentino, Nardis, 2013: 568). Framing je ve svých účincích na mediální publikum, jak se domnívají např. Gamson a Mondigliani (1987), srovnatelný s primingem. Způsob, jakým se médium zhostí určitého tématu a jak jej svému publiku vysvětluje, totiž ovlivňuje vnímání takového tématu a jeho porozumění z pohledu veřejnosti. Teorie výzkumů médií se proto zaměřují nejen na možnosti, jakými mohou média ovlivňovat politické přístupy a veřejné hodnocení prostřednictvím výběru a upřednostňování některých politických témat nad jinými (priming), ale také způsobem jejich mediálního představení a zpracování (framing) (Valentino, Nardis, 2013: 563).

Je pozorováno, že lidé mají tendenci formovat své náhledy na každodenní události tak, aby se shodovaly s jejich předem vytvořenými preferencemi, spíše než na základě sledování objektivních skutečností. Takový fenomén se může přirozeně objevovat i u novinářů a editorů, kteří zodpovídají za zpravodajské obsahy svých médií. Obzvláště v politické oblasti, pokud se vyskytnou nějaké spory a nesrovnalosti ohledně interpretace daných faktů, se lidé mnohdy přiklání k interpretacím na základě již ustanovených vlastních stranických či ideologických preferencí a rámců (Huddy, Kunda, Chong, 2013: 109). Změny ve framingu daného tématu a nabídka alternativních informačních perspektiv mohou mít v politickém zpravodajství v konečném důsledku vliv na proměny veřejného mínění. Efekty mediálního framingu pak lze sledovat zejména u lidí, kteří nemají silné názorové preference podložené uceleně definovanou racionalizací. Namísto toho spíše pasivně akceptují konceptualizaci dané problematiky, jak je jim v médiích nabízena, a nemají další potřebu zkoumat její další perspektivy, kontext či strukturu (Kahneman, 2003: 1459). Ukazuje se, že pokud jsou navzájem konkurenční rámce a vysvětlení dané události nabízeny divákovi kontinuálně za sebou, má divák tendenci věřit vždy posledním vnímaným rámcům, protože na ty předchozí postupně zapomíná (Huddy, Kunda, Chong, 2013: 117). Druckman a Nelson (2003) si všimají, že účinek jednotlivých zpravodajských rámců zvyšuje důvěryhodnost zdroje, předchozí postoje a míra vzdělanosti publika v dané problematice, stejně jako motivace takovému rámci porozumět. Pokud jsou lidé konfrontováni s viditelně nedůvěryhodným rámcem, mají mnohdy tendenci věřit pravému opaku toho, co je jim zprostředkováváno (Valentino, Nardis, 2013: 570). Čím vzdělanější a poučenější tedy divák je, tím menší

má tendenci věřit nekvalitním zpravodajským rámcům. Entmanova (1993) definice framingu ve zpravodajství obsahuje čtyři základní funkce framingu: definice problému, identifikace jeho příčiny, formulace morálních soudů a návrh řešení (Reese, Gandy, Grant, 2001: 77). Některé studie zabývající se framingem (např. Tversky a Kahneman, 1981) ukázaly, že vynechání faktů při formulaci mediální zprávy může mít zásadní dopad na to, jak je tato zpráva vnímána a interpretována publikem (Reese, Gandy, Grant, 2001: 77).

Framing bývá označován za multidimenzionální koncept se schopností ovlivňovat proces výběru zpravodajských informací, produkci zpravodajských obsahů a následně i její efekty (Entman, 1993, McQuail, 1994). Užití vybraných mediálních rámců při interpretaci zpravodajských informací pomáhá, tvrdí Goffman, jejich individuálním příjemcům ve snazším porozumění, identifikaci a lokalizaci zprostředkovaných událostí (Goffman, 1974: 21). Entman uvádí, že proces framingu (zarámování) má několik proměnných, kterým jsou – komunikátor, text, příjemce a kulturní prostředí či kontext. Komunikátor rozhoduje o tom, co a jak ve svém zpravodajském obsahu uveřejní. Text obsahuje rámce, které jsou vyjádřeny buď zdůrazněním či naopak vynecháním jednotlivých slov, frází, obrazů a zpravodajských zdrojů. Tyto rámce ovlivňují myšlení příjemce, jeho percepce a hodnocení, na základě kterých si následně vytváří svůj vlastní úsudek – který může reflektovat rámce vložené do textu komunikátorem. Kulturní prostředí či kontext pak představuje sumu vnímaných mediálních rámců, ke kterým se příjemce sdělení vztahuje a které jsou přítomny v existujícím kulturně-sociálním diskursu (Entman, 1993: 5).

De Vreese v návaznosti na pojem *agenda setting* používá termín *frame setting*, kterým označuje interakci mezi zprostředkovanými mediálními rámci a existující informovaností a predispozicemi jejich příjemců (De Vreese, 2003: 34). Rámce v televizním zpravodajství tak mohou ovlivňovat interpretaci a hodnocení zprostředkovaných informací a událostí. Efekty *frame-settingu* lze posuzovat na individuální i celospolečenské úrovni. Na individuální úrovni se může jednat o změnu postojů jednotlivce ve vztahu k vybranému tématu na základě vystavení se přísunu určitých zpravodajských rámců. Na celospolečenské úrovni se může jednat například o utváření politických postojů veřejnosti a ovlivňování dalších sociálních procesů (De Vreese, 2003: 34). Gamson a Modigliani (1989: 3) zpodobňují rámce (frames) jako „interpretativní soubory“, které přisuzují významy vybraným mediovaným tématům či událostem. Prostředkem takových souborů bývá centrální organizační rámec, který uvozuje, jaké informace a události lze považovat za relevantní a jaká témata jsou

vnímána jako nejdůležitější (Gamson, Modigliani, 1989: 3). Entman uvádí, že zpravodajské rámce mohou být zkoumány a identifikovány na základě přítomnosti či naopak absence jednotlivých klíčových slov, ustálených frází, stereotypních obrazů, zdrojů informací či obsažených hodnotících úsudků (Entman, 1993: 52). Gamson a Modigliani (1989) identifikují prostředky framingu, které kompilují informace a nabízejí mediální interpretace vybraných témat – počítají do nich metafory, příklady, fráze, alegorie (depictions) a vizuální obrazy (De Vreese, 2003: 44). V této souvislosti Huddy et al. (2013) formuluje několik proměnných kategorií pro identifikaci zpravodajských rámců, na které se lze při jejich zkoumání v médiích zaměřit – zahrnuje mezi ně zpravodajské titulky (headlines), podtitulky (subheadlines), fotografie, obrazové sekce, výběr zpravodajských zdrojů, výběr odkazů a citací, použitá grafická zpodobnění či užití statistických tabulek (Huddy, Kunda, Chong, 2013: 116).

Rámce (frames) představují podle Entmana (1993) vždy do určité míry zjednodušený obraz skutečnosti, který je konstruován novináři zdůrazňováním a upřednostňováním některých aspektů popisované reality. Proto může mít identická mediovaná událost v závislosti na odlišném zarámování rozdílný smysl. V kontextu mediálních obsahů můžeme rámce identifikovat na základě specifických textových a vizuálních proměnných. Takové „nástroje rámcování“ představují části sdělení, které se odlišují od zbytku mediovaného zpravodajského obsahu, v němž jsou pouze popisovány a představovány základní zprávy a informace o vybrané události (de Vreese, 2005: 54). Seznam takových proměnných identifikátorů rámcování formuloval James W. Tankard (2001) a zařadil mezi ně např. uvozující titulky, subtitulky, ilustrační fotografie a jejich popisky, výběr zdrojů nebo zveřejňování statistických grafů a žebříčků (Tankard, 2001: 101). De Vreese (2005) formuluje generickou typologii rámců podle jejich vlastností a obsahových charakteristik a rozděluje rámce do dvou kategorií. První kategorií jsou tzv. tematické rámce (issue specific frames), které se vztahují vždy výhradně k příslušné mediované události nebo tématu (např. zobrazení Evropské unie v televizním zpravodajství, které de Vreese zkoumá ve své studii „Framing Europe“ z roku 2003). Druhou kategorií jsou tzv. generické rámce (generic frames), které se mohou obecně vztahovat k nejrůznějším mediovaným tématům a mohou být objevovány a analyzovány bez ohledu na zkoumaná časová období či specifická kulturní prostředí (de Vreese, 2005: 56).

3. Česká televize jako médium veřejné služby

3.1. Normativní požadavky na zpravodajství

Vezmeme-li v úvahu limitované časové možnosti a kapacity občanů liberálnědemokratických společností k tomu, aby se plně věnovali světovému společenskému a politickému dění, aktivně jej zkoumali a pečlivě o něm uvažovali, lze považovat média zprostředkovávající kvalitní a nezaujaté informace za jednu z klíčových stavebních složek fungujícího demokratického zřízení (Valentino, Nardis: 2013, 571). Velká část populace je v přijímání informací o jiných než lokálních tématech odkázána na masová média, a proto má jejich zpravodajství významnou roli při utváření a strukturování veřejného mínění ve vztahu k důležitým otázkám s mezinárodním přesahem – například právě o způsobu fungování a výsledcích činnosti Evropské unie (Brewer, 2003: 1). Žurnalisté v demokratických zpravodajských médiích, jak připomíná Althaus (2011) tak na sebe berou zodpovědnost za zprostředkovávání kvalitních a nezaujatých informací veřejnosti takovým způsobem, aby byla následně schopna zaujímat relevantní postoje i v rámci komplexních politických témat, dohlížet na své úřadující volené zástupce a zúčastněně se rozhodovat v rámci demokratických volebních procesů. Proto by mělo podle McQuaila zejména právě zpravodajství veřejné služby prioritně zohledňovat potřeby společnosti jako celku a kolektivní práva občanů, spíše než na svobodu spotřebitele nebo partikulární tržní zájmy. Společenská a politická témata, která tvoří hlavní obsah zpravodajství veřejné služby, by měla zahrnovat lokálně i celospolečensky relevantní informace, a také by měla být zprostředkovávána s důrazem na jejich vyváženost, důvěryhodnost a různorodost (McQuail, 2010: 178). Tvůrci zpravodajských i jiných obsahů v médiích veřejné služby by proto neměli pouze následovat požadavky svých diváků, ale také by se měli řídit jistými univerzálními kvalitami, které společnost od média veřejné služby očekávají – od kvalitního a relevantního obsahu po celkovou nabízenou pestrost a informační diverzitu (Leurdijk, Leenderste, 2014: 168).

Média veřejné služby představují systém, který je zakotvený v právním řádu daného státu, bývají financovány většinou z veřejných fondů nebo povinných poplatků připadajících na každou domácnost – jako je tomu v případě České televize – a měla by jim tak být přisuzována značná míra editoriaální a zpravodajské nezávislosti. Obecným

zdůvodněním pro systémy médií veřejné služby je ustálený předpoklad služby společnosti, občanům a jejím informačním zájmům a potřebám v rámci demokratického právního a politického systému (McQuail, 2010: 178). Za samozřejmé se pak pokládá, že médium veřejné služby musí usilovat o rovnovážný poměr mezi nabídkou kvalitních mediálních obsahů a dosažením určitých hodnot sledovanosti a divácké dostupnosti (Leurdijk, Leenderste, 2014: 168). Definujícími předpoklady zpravodajství veřejné služby mohou být podle McQuaila (2010) např. zpravodajské pokrytí území celého státu (produkce i dosah), různorodost a pestrost zpravodajské obsahové nabídky odpovídající nejrůznějším diváckým preferencím, vkusům, zájmům, potřebám a zachycující široké názorové spektrum, vysílání zahrnující pořady pro společenské menšiny, zohledňování národní kulturní a jazykové identity, služba potřebám politického demokratického systému, zprostředkovávání vyvážených a nestranných informací o konfliktních tématech a upřednostňování veřejného zájmu před zájmem ekonomickým. Médium veřejné služby by rovněž mělo mít ustavující prohlášení (chartu) o svém poslání, jistou míru veřejného financování spojenou s nezávislostí na vládnoucí moci, kterou vyvažuje mechanismus veřejného a diváckého dohledu.

Systém vysílání veřejné služby je McQuailem chápán jako obrana proti možným selháním mediálních trhů, garance mediální různorodosti a také jako instrument platných kulturních a informačních zpravodajských principů (McQuail, 2010: 179). Média veřejné služby již ze své podstaty potřebují kontinuálně odůvodňovat smysl své existence demonstrativní a otevřenou nabídkou esenciálních zpravodajských a jiných obsahů sloužících veřejnosti (Madariaga, 2013: 1). Jejich obsahová nabídka však zahrnuje tři fundamentální problematiky, které se k médiím veřejné služby a jejich zpravodajským obsahům vztahují. Jsou jimi zaprvé snaha o dosahování pluralismu, který je vyžadován veřejnými institucemi, zadruhé viditelné odlišení se od obsahů komerčních médií a zatřetí snaha o udržení trvalého blízkého vztahu s publikem (Madariaga, 2013: 1). Evropské pojetí médií veřejné služby se vztahuje k modelu sociálního welfare státu (welfare state), který se etabloval v některých zejm. evropských státech po druhé světové válce a který si klade za cíl uchránit obecnou populaci od nejrůznějších zdravotních či sociálních problémů, stejně jako zprostředkování a zaručení co nejširšího přístupu veřejnosti ke kvalitnímu vzdělání, kultuře a relevantním informacím (Bustamante et al., 2008: 83).

2.4. Objektivita a předpojatost ve zpravodajství

Jedním z důležitých a často diskutovaných témat normativního přístupu k médiím veřejné služby je koncept zpravodajské objektivity – jeho výklad, porozumění a aplikace při vlastní produkci zpravodajských obsahů. Možným způsobem přiblížení se objektivnímu zpravodajství z pohledu novináře je, jak uvádí McQuail (2010), dodržování nezúčastněné a neutrální pozice v průběhu referování o vybraném tématu a trvalá snaha o politickou nestrannost a vyváženost ve zpravodajských obsazích. Objektivita je podle Trampoty natolik silným kvalitativním požadavkem na zpravodajství v liberálnědemokratických společnostech, že může být považována dokonce za jedno ze základních měřítek kvality zpravodajských obsahů (Trampota, 2006: 144). Objektivitu lze v žurnalistickém prostředí podle Trampoty vnímat ve dvou významech. Tím prvním je snaha o užívání faktů a mediální prezentaci skutečného stavů věcí tak, aby výsledný obraz co nejvíce odpovídal realitě. Druhým je pak pojetí objektivity jako ideálního souboru profesních postupů, jejichž aplikací se novináři pokoušejí při produkci svých výsledných zpravodajských obsahů udržet vysokou míru pravdivosti (Trampota, 2006: 144).

Shoemaker a Reese (1991) představují několik faktorů, které ovlivňují výběr zpravodajských obsahů pro vysílání. Zpravodajské obsahy mohou být konstruovány s představou co nejplastičtější reflexe sociální reality (médiá jako zrcadlo společnosti), mohou být ovlivněny osobními přístupy jednotlivých mediálních pracovníků, každodenní mediálně-organizační rutinou, společenskými vlivy vně mediální organizace, nebo je zpravodajský obsah funkcí jakési ideologické pozice a udržuje společenský status quo (tzv. hegemonistický přístup). Gunter (2000) ohledně vlivu médií na politiku v prostředí zavedených demokracií uvádí, že mediální zpravodajství (zejm. televizní) může mít zásadní vliv na lokální i celostátní politiku a jazykovou a politickou kulturu daného prostředí (Gunter, Mughan, 2000: 417). Způsob, jakým televizní zpravodajství informuje o politických tématech, totiž ovlivňuje míru informovanosti voličů, jejich rozhodování ve volbách a s ním i kvalitu a fungování demokracie. Média v demokratické společnosti proto představují spojující článek mezi volenými politiky a veřejností, protože zprostředkovávají demokratické veřejnosti informace, na jejichž základě mohou lidé vážít své volební preference a rozhodovat, jaká témata či kandidáty ve volbách podpoří. Přístup voličské veřejnosti ke kvalitním informacím je tak pro fungování demokratické společnosti důležitou hodnotou (Gunter, Mughan, 2000: 422).

V současném televizním zpravodajství si však můžeme všimnout postupného odklonu od substantivního zpracování politických témat směrem ke zobrazování politiky jako hry či populární soutěže, personalizace politiky, projevující se zájmem o politické osobnosti spíše než o politickou agendu, a preference nepolitického zpravodajství obecně. Média veřejné služby by proto měla v rámci své veřejnoprávní etiky usilovat o to, aby bylo jejich zpravodajství objektivní, nestranné, nehodnotící ve svém referování o politickým událostech, přesto nabízející svým divákům množství relevantních informací o důležitých politických tématech (Gunter, Mughan, 2000: 439). Nestrannost může být chápána jako vyvážené zpravodajství o soupeřících politických i názorových proudech a lze jí dosáhnout dvěma způsoby – vnějším mediálním pluralismem existujícím v daném prostoru, anebo vnitřní politické nestranností daného média a jeho politického zpravodajství (Gunter, Mughan 2000: 429). Příspěvkem zpravodajského vysílání médií veřejné služby demokratickému zřízení by proto měla být v ideálním případě produkce adekvátního množství kvalitních zpravodajských informací o politických tématech a jejich zprostředkování divákům – vždy ve veřejném zájmu. V rámci teorií veřejného zájmu je možné rozlišovat celkem tři teorie reflektující různé přístupy v pojmání společenskotvorné role médií. Jak uvádí Trampota, koncept veřejného zájmu buď může reflektovat majoritní postoj společnosti (tzv. teorie převažujícího zájmu), nebo může odpovídat konsenzuálnímu pohledu všech členů společnosti (tzv. teorie společného zájmu), nebo, v nejméně demokratické variantě, může pojetí veřejného zájmu vycházet z jistého absolutního normativního předpokladu, který často bývá odvozený z ustálené sociální teorie nebo ideologie (tzv. teorie jednotného zájmu) (Trampota, 2006: 143). Objektivita je důležitým kritériem při posuzování způsobu zpracování informací objevujících se v mediálních obsazích.

Za opak zpravodajské objektivitě může být považována tzv. mediální předpojatost (*media bias*) – fenomén, kterým se zabývají např. teoretikové Robert Entman a Dennis McQuail. Entman (2007) definuje celkem tři druhy předpojatosti – překrucující předpojatost, obsahovou předpojatost a předpojatost v rozhodování. První, překrucující předpojatost (*distortion bias*) charakterizuje zpravodajské obsahy, které nabízejí svým příjemcům zjednodušenou, upravenou či značně změněnou verzi skutečnosti. Druhá, obsahová předpojatost (*content bias*) zasazuje zpravodajské mediální obsahy do vztahového rámce neustávajícího politického konfliktu, ve kterém se média zastávají vždy některé ze zúčastněných stran. Třetí, předpojatost v rozhodování (*decision-making bias*) nahlíží na předpojatost z pozice novinářů a

možných motivací pro jejich vytváření nevyvážených zpravodajských obsahů upravujících a přetvářejících skutečnost (Entman, 2007: 163).

Podle McQuaila může být zpravodajská předpojatost buď úmyslná nebo neúmyslná (*unwitting bias*) a transparentní nebo skrytá (McQuail, 1999: 193). Dále rozlišuje celkem čtyři formy předpojatosti na základě formulovaných politických preferencí v mediálních obsazích – zúčastněnou podporu, propagandu, neúmyslnou předpojatost a ideologii. Zúčastněnou podporu, jak ji definuje McQuail, můžeme pozorovat například u stranických médií, které otevřeně favorizují jistou politickou stranu nebo způsob uchopení politického tématu. Správně by tak měly být důsledně a viditelně odděleny zpravodajské obsahy pracující s fakty a názorové obsahy vyjadřující politické pozice. Propaganda je podle McQuaila (1999) vždy záměrnou a skrytou předpojatostí, pro kterou v rámci mediálních obsahů není dán prostor opačným názorovým stanoviskům a je tak výrazně omezena vyváženost zpravodajství motivující k informované diskusi např. o politických tématech. Neúmyslná předpojatost předpokládá selektivní zaměření zpravodajské pozornosti na vybranou událost či např. politické téma, dlouhodobé vynechávání témat jiných, nebo kontinuální přijímání informací z identických zdrojů. Poslední McQuailovu kategorii mediální předpojatosti, ideologii, lze považovat za nejproblematictější identifikovatelnou a lze ji jako formu předpojatosti odhalovat v mediálních obsazích zejména na úrovni interpretace.

4. Analytická část

4.1. Metodologie

Pro analytickou část práce byla zvolena metoda kvalitativní obsahové analýzy, která se zabývá popisem a odhalováním širších významových struktur a souvislostí v rámci vybraného zkoumaného obsahu a jeho vztahů k vnějšímu světu. Kvalitativní obsahová analýza je specifická svým interpretativním přístupem a nahlížením nejruznějších aspektů zkoumaného tématu, což výzkumníkovi umožňuje odkrývání obsažených intertextualit a kontextů (Schulz et al., 1998: 134). Pro kvalitativní obsahovou analýzu je podle Krippendorfa a Bockové (2009) vždy potřeba učinit výběr příslušného jednotného reprezentativního vzorku, který bude relevancí, rozsahem, koherencí a dalšími kategoriemi odpovídat možnostem, východiskům a cílům

výzkumné práce (Krippendorff, Bock, 2009: 43). Obsahová analýza (content analysis) vychází z pozitivistického přístupu k mediálnímu výzkumu, který ze své ideové podstaty usiluje o co nepřesnější popis skutečnosti společně s jejími vlastnostmi a zákonitostmi. Analýza se může zaměřovat na mediální texty v písemné, mluvené i obrazové formě. Základem kvalitativní obsahové analýzy je, jak uvádí Schreierová, tzv. kódovací rámec, pomocí kterého lze proměnit nejvýznamější obsahové textové charakteristiky v deskripci a z ní vycházející interpretaci. Kvalitativní obsahová analýza nenabízí celkový a komplexní pohled na analyzované téma, ale zato jej zkoumá z mnoha možných perspektiv na základě přesně definovaných výzkumných otázek (Schreier, 2012: 272). Podle Schreierové se kvalitativní obsahová analýza vyznačuje třemi vlastnostmi – systematičností, tvárností a schopností redukce získaných dat. Systematičnost odpovídá následování vybraného postupu podle výše popsanych bodů, flexibilita odkazuje na vytvoření kódovacího rámce, který se odvíjí od získaných dat v rámci analýzy, a redukce dat je realizována prostřednictvím výzkumných otázek a hypotéz při následné konfrontaci s příslušnými kódovacími kategoriemi odpovídajícími záměrům samotného zkoumání (Schreier, 2012: 272). Metoda kvalitativní obsahové analýzy předpokládá vždy existenci teoretického rámce příslušné problematiky, kterému mohou odpovídat jednotlivé kódovací kategorie. Produkci kódovacího rámce vždy předchází formulace hlavních kategorií (dimenzí), které se vztahují k celkovému teoretickému rámci i výzkumným otázkám a hypotézám. V dalším plánu jsou pak produkovány subkategorie náležící k jednotlivým dimenzím, které mohou poskytovat detailnější výpověď o analyzovaném obsahu (Schreier, 2012: 272).

Creswell považuje kvalitativní výzkum za proces hledání a nacházení porozumění příslušnému problému pomocí produkce celkového holistického obrazu a analýzy zkoumaného textu (Creswell, 1998: 403). Podle Dismana představuje kvalitativní výzkum „nenumerné šetření a interpretaci reality“ se záměrem odhalení inherentního významu obsaženého ve zprostředkovaných informacích (Disman, 2000: 374). Hendl pak nahlíží procesní aspekt kvalitativního zkoumání jako interpretativní opakování, protože z prováděné analýzy obvykle nevyplývají pouze odpovědi na formulované otázky, ale také jsou tvořeny nové otázky, které doplňují původní hypotézy a flexibilně tak ovlivňují další směřování výzkumu v jeho samotném procesu (Hendl, 2008: 407). Limitem kvalitativního výzkumu je tradičně omezená možnost generalizace a zobecnitelnosti získaných poznatků z toho důvodu, že je kvalitativní výzkum interpretativní povahy vždy nutně ovlivněn subjektivním přístupem toho, kdo výzkum provádí. Rovněž se při kvalitativním výzkumu jako omezení uvádí jeho snížená

možnost opakovatelnosti, která je způsobena flexibilitou výzkumných postupů odpovídajících osobnímu přístupu výzkumníka. Kvalitativní výzkum je schopen poskytnout plastičtější a obraz skutečnosti zabývající se také detailními jevy, marginálními skutečnostmi, které ovšem ve výsledku mohou utvářet výsledný dojem z analyzovaného obsahu, a jemné nuance, které by nebylo možno zachytit analýzou kvantitativní. Kvalitativní výzkum představuje podle Strausse a Corbinové (1999: 10) každý výzkum či analýzu, u kterého se k výsledkům nedochází využitím statistických metod či jiných možností kvantifikace. V této práci bude uplatněna forma kvalitativní obsahové analýzy s přispěním deskripce, komparace a interpretace výsledných poznatků. Celkovým záměrem analytické části této práce bude formou obsahové analýzy, jak ji chápou Strauss a Corbinová (1999), obecné porozumění zkoumanému obsahu a jeho příslušných kontextuálních charakteristik. Zkoumány a analyzovány jsou v této části práce zpravodajské obsahy týkající se Evropské unie a voleb do Evropského parlamentu 2014, jak se v rámci sledovaného období objevovaly v hlavní večerní zpravodajské relaci České televize – jejíž archiv je volně přístupný prostřednictvím oficiálních webových stránek České televize. Analyzované zpravodajské obsahy jsou uvedeny vždy ve vztahu ke sledovaným dnům a jsou v nich analyzovány a popisovány způsoby, jakými Česká televize ve vybraném časovém období představovala ve své nejsledovanější každodenní zpravodajské relaci Evropskou unii a s ní spojená témata. Cílem práce je tak přiblížit a analyzovat mediální zobrazení Evropské unie na obrazovkách České televize v období voleb do Evropského parlamentu 2014 a jako analytická metoda byla výsledně použita kvalitativní obsahová analýza s prvky deskripce a komparace, odvolávající se rovněž na některé přístupy diskursivní analýzy.

4.3. Hypotéza a výzkumné otázky

HYPOTÉZA:

Česká televize v analyzovaném zpravodajství o volbách do Evropského parlamentu 2014 upřednostňovala jejich domácí politický rozměr a Evropská unie tak byla vykreslována jako vzdálená zahraniční entita.

VÝZK. OTÁZKA Č. 1

Jakým způsobem byla v analyzovaných mediálních obsazích České televize zobrazována Evropská unie na příkladu zpravodajství o volbách do Evropského parlamentu 2014?

VÝZK. OTÁZKA Č. 2

V jaké míře pojednávaly Události v analyzovaném období o vlastnostech, charakteristikách, organizaci a politickém významu voleb do Evropského parlamentu 2014?

VÝZK. OTÁZKA Č. 3

Jakým způsobem byla v analyzovaném zpravodajství České televize během voleb do Evropského parlamentu 2014 zobrazována pozice České republiky vůči Evropské unii?

4.3. Analýza zpravodajství o Evropské unii

4.3.1. Události 22. května 2014

Necelý den před začátkem voleb do Evropského parlamentu 2014 se toto téma vůbec poprvé za celé sledované období objevuje ve zpravodajském obsahu Událostí. V předvečer otevření volebních místností tak Česká televize poprvé ve svém hlavním vysílacím čase prostřednictvím Událostí informuje diváky své hlavní večerní zpravodajské relace o tom, že se volby hned následující den odpoledne konají. S tématem tak přichází Události vzhledem k časovému harmonogramu voleb poměrně pozdě – o to větší prostor však téma voleb v rámci bezmála hodinové zpravodajské relace Událostí zaujímá. Volbám do Evropského parlamentu, které jsou prvním a hlavním tématem celého zpravodajského bloku, je ve večerním zpravodajství z 22. května věnováno téměř 15 minut vysílacího času. První zpráva celé relace je uvozena prostřednictvím statické vizuální znělky s motivem vlajky Evropské unie, dramatickým zvukovým podkresem a titulkem „Eurovolby 2014“. Moderátorka Daniela Písařovicová začíná svoji promluvu k divákovi Událostí sugestivním prohlášením, že „stamiliony Evropanů“ začaly vybírat nové poslance do „unijního parlamentu“. Odkazuje tak již v první větě na skutečnost, že volby probíhají nejen v České republice, ale souběžně ve všech členských státech Evropské unie – byť někde s rozdílem jednoho či dvou dní. Následně moderátorka konstatuje, že v České republice do otevření volebních místností

zbývá „přesně devatenáct hodin“ a sama tak potvrzuje imanentní zpoždění, se kterým diváky—voliče o konání voleb Události informují. Předdesílá, na základě zkušeností z předchozích let, že volby „tradičně provází nižší volební účast“ a s titulkem na studiové obrazovce v pozadí „Evropa volí poslance“ odkazuje na apely z řad českých politiků směrem k voličské veřejnosti, aby jí nebylo téma voleb lhostejné a lidé k volbám přišli. Téma voleb do Evropského parlamentu se již od samého začátku zpravodajské relace zaměřuje na domácí prostředí a český politický kontext jako výchozí konstituční prostor. Zmínka o předpokládané nízké volební účasti ještě před otevřením volebních místností se hned další den ukáže být do jisté míry sebenaplňujícím se proroctvím.

V následující reportáži se objevují sestříhané generické záběry z českých volebních místností, natočené zřejmě v rámci některých z minulých voleb. Reportérka ve voice overu mluví o tradičním nezájmu českých voličů o dění v Bruselu i předpovězeném „hezkém víkendovém počasí“ jako důvodech zjevně dopředu očekávané nízké volební účasti. Poté začíná série krátkých mediovaných vyjádření předních českých politiků směrem k voličům, čímž je téma voleb do Evropského parlamentu téměř od samého začátku reportáže předáno Českou televizí k uchopení přímo jednotlivým představitelům soutěžících českých stran. Postupně mluví ve vždy zhruba pětivteřinových šotech předseda hnutí ANO a vicepremiér ČR Andrej Babiš, předseda ČSSD a premiér ČR Bohuslav Sobotka, předseda KSČM Vojtěch Filip, místopředseda TOP 09 Miroslav Kalousek, europoslanec za KDU-ČSL Pavel Svoboda, předseda ODS Petr Fiala, předseda Strany Zelených Ondřej Liška, předseda Svobodných Petr Mach, Ivan Bartoš, předseda České pirátské strany, a Tomio Okamura, předseda Úsvitu přímé demokracie Tomia Okamury. Mezitím je v grafické tabulce upozorněno na nízká procenta volební účasti při minulých volbách do Evropského parlamentu v roce 2004 a 2009 a znovu jsou přehrány generické ilustrační záběry na volební místnost z jisté neurčené české základní školy.

Již první minuty analyzovaného tématu tak ukazují zjevné zaměření na český kontextuální rámec a čeští politici tak získávají výsadní postavení při představování tématu voleb do Evropského parlamentu české veřejnosti a artikulaci důležitosti či nedůležitosti voleb. Uvedení politici přitom ve značné míře používají – podle očekávání – nevyvážené, expresivní, emocionální výrazy a obraty odpovídající probíhající volební kampani. Petr Mach například s jistým nádechem dramatičnosti hovoří o tom, že „Brusel chrlí nařízení“, Tomio Okamura vyslovuje přesvědčení, že volby jsou

„klíčovým referendem o přijetí či nepřijetí eura pro Českou republiku“. Promluvy politiků použité v reportáži byly ve většině případů viditelně pořízeny v místech probíhajících kontaktních kampaní a předvolebních mítinků s voliči – např. za Petrem Fialou se vlní modré reklamní stany s logem ODS, kolem nichž se shlukují někteří kolemjdoucí, Petr Mach mluví před zeleným stánkem s předvolebními letáky s logem „Svobodní“. Reportérka ve voice overu navazuje zprávou, že českého voliče dlouhodobě zajímají více volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, spíše než volby do Evropského parlamentu, které vykazují v uvedeném srovnání dlouhodobě komparativně dvakrát nižší volební účast. O obsah první reportáže celé relace Událostí, klíčové pro zasnění diváka do tématu voleb se tak v největší míře dělí svými kampaňovými sděleními vrcholní představitelé soutěžících politických stran. Autorkami tohoto první, třiminutové reportáže jsou Kateřina Poláková a Štěpánka Martanová.

Slovo se následně vrací moderátorce Daniele Písařovicové zpět do studia Událostí, která informuje diváky o celkovém počtu právoplatných českých voličů, počtu volebních místností a počtu kandidujících stran a uskupení, celkovém počtu kandidátů a procentuální hranici potřebné pro získání mandátu. Čísla jsou divákovi vyjevena v pohyblivé grafice v rámci virtuálního studia. Tato statistika zabere další minutu stopáže zpravodajské relace. Na konci čtvrté minuty se moderátorka dostává k finálnímu číslu a zároveň dramatickému vrcholu prezentované grafiky – odhadovaným finančním výdajům („půl miliardy korun“) ze státního rozpočtu na zajištění celého technického průběhu voleb a platy volebním komisařů. Na úvodní čtyřminutovou zpravodajskou sekvenci věnovanou téměř výhradně vyjádřením předních politiků a shrnutí statistických dat navazuje poradenská pasáž edukující voliče o potřebných dokumentech, kterými jsou občané povinni se u voleb prokázat volební komisí, a přesných otevíracích hodinách volebních místností. Ke slovu se pro upřesnění, že občané pohybující se v danou dobu mimo Českou republiku nemají možnost se voleb zúčastnit, dostává mluvčí ministerstva vnitra. Následuje návod, jak zacházet s volebním lístkem, jak hlasovat, jakým způsobem je možné dát najevo osobní preference vůči jednotlivým kandidátům a jakou obálku je potřeba použít. Na konci této převážně informačně-edukativní praktické pasáže reportérka sděluje divákům, že volby mají celoevropský přesah a že hlasováním pro domácí kandidáty každý občan automaticky rovněž hlasuje pro vybrané politické frakce v Evropském parlamentu, do nichž příslušné národní strany na evropské úrovni náleží. Na konci minutového reportu stojí redaktorka

Barbora Peterová před budovou Českého statistického úřadu a uzavírá svůj vstup oznámením, že finální výsledky voleb budou známy až po uzavření všech volebních místností v celé Evropské unii, tedy nikoli ihned v návaznosti na uzavření volebních místností v České republice.

Následuje další reportáž o organizační stránce voleb do Evropského parlamentu, tentokrát o volebních komisařích, kterých podle slov moderátorky budou v Česku desetitisíce a většinou zasednou ve školních třídách, které tradičně často slouží jako volební místnosti. Po promluvě moderátorky ve studiu se obraz přesouvá do Ostravy, kde v předtočeném materiálu promlouvá hlavní hrdinka reportu paní Iveta Kodešová, referentka z Moravské Ostravy a Přívozu. Uvnitř volební místnosti na kameru inscenovaně předvádí rutinní předvolební činnost úřední referentky – do připravených košů chystá hlasovací lístky, ukazuje pytle na odpad a své úkony komentuje. Teprve poté do reportáže vstupuje hlas reportérky jako voice over a hovoří materiálech, které budou volební komisaři během voleb potřebovat „na jednom z městských úřadů v Ostravě“. Poté se reportérka objevuje v obraze s mikrofonem v ruce, jak stojí vedle zmiňovaných košů. Jde podél nich směrem ke kameře a sugestivně vypráví, že všechny viditelné koše poputují následující den k jednotlivým volebním komisím. Podobný pečlivý report o materiálu potřebném k vybavení volebních místností následuje také z Brna, již od jiného reportéra. Střídají se záběry na prázdné volební urny kdesi ve skladu, poté jak je dobrovolníci nosí do volebních místností, jak komisaři na budovy izolepou upevňují označení volebních místností, jak se instalují ve volebních místnostech ubrusy a zástěny. Třetí reportérka vstupuje do reportáže s konstatováním, že ovšem ne všechny volební místnosti jsou toho času již připravené. Prochází prázdnou školní třídou na základní škole v Praze 6, která se podle jejích slov promění ve volební místnost až následující den. Následují další záběry na uskladněné volební vybavení, zástěny a černé igelitové pytle a plastovou ceduli se státním znakem. V obraze se objevuje paní Ilona Poláková, zástupkyně ředitele ZŠ Emy Destinové a oznamuje na mikrofon, že následující den budou žáci v její škole končit z důvodu konajících se voleb vyučování ve zvláštním režimu o něco dříve. Stříhem se reportáž přesouvá z Prahy do Děčína, kde dva mladíci na kameru inscenovaně předvedou mobilní aplikaci, která může voliče navádět vždy do nejbližší volební místnosti ve vztahu k jejich trvalému bydlišti. Více než minutu a půl dlouhou reportáž o organizačních záležitostech voleb napříč Českou republikou zakončuje představení jejích autorů – Jitka Sásová a redakce.

Stříhem se poté divák přesouvá zpět do studia. Zde Daniela Písařovicová za pomoci vymožeností digitálního studia oznamuje divákům, že ze stovek kandidátů je možné s ohledem na počet míst v Evropském parlamentu, které obsazuje Česká republika, vybrat pouze 21 europoslanců. Grafika v pozadí divákovi ukazuje kromě počtu jednadvaceti volených europoslanců za Českou republiku také pětiletou délku jejich mandátu. Kromě Česka, sděluje moderátorka, do Evropského parlamentu zamíří poslanci ze všech 28 členských zemí a instituce bude mít nově 751 křesel. Od začátku vysílání zpravodajské relace tak převládají informace zejména lokálního organizačního charakteru, vyjádření soutěžících politiků a statistické číselné údaje. Na konci této zpravodajské sekce moderátorka Daniela Písařovicová oznamuje, že jako první budou moci své zástupce v Evropském parlamentu volit občané ve Velké Británii a Nizozemsku. Hned vzápětí dodává, že obě země jsou značně kriticky naladěné vůči Evropské unii, a uvozuje tak další reportáž. Pozoruhodné je v moderátorčině promluvě použití pojmu „euroskepticismus“ jako zdá se již ustáleného legitimního pojmenování kritického názorového proudu vůči evropské integraci. Nakonec moderátorka dodává, že právě „euroskeptické“ strany jsou společně se stranami krajní pravice ve zmíněných státech hlavními favority voleb. Poté začíná více než minutová reportáž Bohumila Vostala, zpravodaje České televize v Bruselu, z Nizozemska.

Vostal hned na začátek označuje Nizozemsko metaforou „země tulipánů“ a soudí, že volební výsledky právě v Nizozemsku „významně naznačí, do jaké míry bude příští Evropský parlament hrát barvami nacionalistických a eurofobních stran“. Vostal tak místo moderátorčina shovívavého „euroskepticismu“ používá pro identický fenomén výrazně kritičtější pojmenování – „eurofobie“. Následuje profil nizozemského krajně pravicového politika Geerta Wilderse a popis jeho předvolební a kampaňové rétoriky, ve spojení s dalšími nacionalisty z Francie, Velké Británie a Rakouska. Vostal hovoří o trvale klasající Nizozemské účasti ve volbách v Evropském parlamentu od 70. let minulého století, přibližuje některé lokální kontextuální zajímavosti (např. volební místnost v kavárně na nádraží nebo možnost hlasování na studentské diskotéce). Slovo se poté vrací zpět moderátorce do studia, která diváky informuje, že volby do Evropského parlamentu jsou „druhými nejmasovějšími volbami na světě“ – hned po Indii. Rozdílem je prý však neexistence jednotných evropských kandidátek a tedy přetrvávající národní charakter voleb, kdy voliči vybírají z kandidátek domácích politických stran.

Nabídka kandidátů je podle slov moderátorky Písařovicové „více než bohatá“. Navazuje odlehčená reportáž o kuriózních a někdy poněkud bizarních kandidátech do Evropského parlamentu napříč Evropskou unií – například o slovenském rapperovi s legalizací marihuany jako hlavním politickým programem, francouzské straně, která chce vyměnit unijní úřední jazyk angličtinu za esperanto, nebo straně německého komika. Reportáž je vyvedena zábavnou formou a voice over reportérky je mírně ironický. Zhruba po minutě reportáže se ale zábavný tón mění a redaktorka poznamenává, že u některých kandidátů a jejich předvolební rétoriky „úsměv tuhne“. Zmíněn je francouzský antisemitský kandidát pravicové Národní fronty, který zpochybňuje dosavadní příčinný výklad teroristických útoků ve Spojených státech 11. září 2001, místopředseda maďarského parlamentu, kterým je bývalý skinhead, nebo kontroverzní bulharský mediální magnát. Reportáž Veroniky Pitrové tak ve dvou a půl minutách své stopáže i vážněji sděluje divákům, že volby do Evropského parlamentu jsou kromě politických témat spojené i se značným množstvím obskurních kandidátů. Slovo se poté vrací zpět moderátorce do studia. Na konci série reportáží věnovaných volbám do Evropského parlamentu moderátorka Daniela Písařovicová upozorňuje diváky na speciální volební „superdebatu“, kterou vysílá Česká televize v předvečer konání voleb. Moderátorka avizuje, že se jí zúčastní lídři kandidátek dvanácti politických stran a hnutí a že přímý přenos moderuje Václav Moravec. Pozornost zpravodajství se tak znovu ztáčí zpět k české politické scéně a jejím zástupcům. Moderátorka předává prostřednictvím telemostu slovo Václavu Moravcovi do pražského Kongresového centra, který diváky v živém vstupu pozve na vysílanou předvolební debatu a v obecné rovině přiblíží její průběh, což zabere zhruba minutu. Zpravodajská relace se tak od zaměření na volby do Evropského parlamentu z lokální úrovně přes krátký pohled do světa vrací na svém konci zpět do českého politického prostředí a blíží se debaty kandidujících českých politiků. Po konci relace věnované volbám následuje zpravodajství o českých církevních restitucích.

4. 3. 2. Události 23. května 2014

Následující den již jsou volby do Evropského parlamentu od odpoledních hodin v době vysílání Událostí v průběhu. Události se tématu voleb věnují, podobně jako předchozí den, velmi významně a volby do Evropského parlamentu jsou analyzovány a komentovány po zhruba polovinu celkové stopáže zpravodajské relace. Moderátorkou Událostí je opět Daniela Písařovicová, která hned na úvod oznamuje divákům, že volby

již začaly a opakuje, že právo vybrat v nich 21 europoslanců za Českou republiku má více než 8 milionů českých voličů. Následně předává telemostem slovo moderátoru Jakubovi Železnému, který stojí v živém vstupu před jednou z volebních místností. Jakub Železný upřesní, že se nachází na terase jedné ze škol v pražském Karlíně a vysloví historickou vsuvku o tom, že škola v době svého vzniku v roce 1906 patřila „k vůbec nejvýstavnějším v celém Rakousku-Uhersku“. Ihned poté se vrátí k tématu „eurovoleb“, jak volby do Evropského parlamentu v České televizi běžně zkráceně nazývají, a vyjmenuje počet států, ve kterých se volby odehrávají (28) a počet právoplatných evropských voličů (400 milionů). Čísla jsou to významná a pro diváka vypovídají o rozsahu konaných voleb. Během své promluvy se moderátor Železný přesune ke stojanům s českou národní vlajkou a vlajkou Evropské unie. Oznamuje, že dosud podle zpráv volebních komisí přišlo k volebním urnám „velmi mizivých 5 procent oprávněných hlasujících“.

Následují záběry ze školní třídy, ve které byla zřízena volební komise, školení volebních komisařů, záběry přichozích občanů ihned po otevření volebních místností a záběry současného prezidenta Zemana, jak za přítomnosti novinářů a fotografů v jakési české základní škole odvolil. Zeman dostává po dotazu reportéra Vladimíra Keblůška prostor k vyjádření, podivuje se nad nízkou účastí a tvrdí, že 80 procent zákonů přijímaných v České republice „pochází z dílny Evropské unie“. Jeho výrok je ponechán bez dalšího komentáře, vysvětlení či korekce. Stíhem se reportáž přesouvá do Veselí nad Lužnicí, kde představuje devadesátiletou členku volební komise, paní Lidmilu Lavičkovou, která v komisi sedí u každých voleb pravidelně od roku 1948, přičemž redaktorka dodává, že paní Lidmila od té doby u voleb „chyběla jen jednou“. Další záběry jsou z domova paní Lidmily, jak krájí buchtu na pekáči v kuchyni a povídá si s novináři. Na voliče paní Lidmila podle slov reportérky „funguje jako lákadlo“ a přispívá prý k vysoké volební účasti ve svém obvodu. Paní Lidmila pak na kameru říká, že jí mnoho známých důvěrně oznamuje, že kdyby v komisi neseseděla, k volbám by ani nepřišli. Zbývající minutu první reportáže vyplní rozhovory s vybranými voliči, kteří obecně komentují svá volební rozhodnutí, a záběry na komisaře jdoucí za některými z voličů, kteří se nemohli dostavit do volebních místností osobně – v tomto případě usměvavá starší paní ve svém rodinném domě. Redaktorka Barbora Peterová na konci reportáže oznamuje, že výsledky voleb budou zveřejněny, až odvolí občané všech členských států Evropské unie, tedy následující den v neděli 24. května večer.

Události se dále vydávají prostřednictvím živých vstupů do Brna a Ostravy, kde reportéři prostřednictvím telemostu referují moderátoru Železnému o průběhu voleb a volební účasti v jejich sledovaném místě. Reportéři se shodují na tom, že volební účast je nízká a jeden z nich, Jan Vrbecký vysílající z Brna, nabízí rovnou své vysvětlení – bylo „hezké počasí“ a lidé tak dali místo voleb přednost výletům do přírody. Vrbecký dále cituje motivační slova premiéra Sobotky, kterými ve Slavkově u Brna vyzýval voliče k účasti a podílení se na fungování Evropské unie, a předává slovo do Ostravy Tomáši Vzorkovi. Vzorek rovněž mluví o nízké volební účasti a shovívavě ji vysvětluje a omlouvá přívětivým počasím. Ráno prý byla v ostravském okrsku, který sleduje, účast tříprocentní, ke konci odpoledne je prý již třináctiprocentní. Nikdo z volebních komisařů v Ostravě prý však nepředpokládá, že by se účast mohla „vyšplhat“ na pětadvacetiprocentní účast z minulých voleb v roce 2009. Téma nízké volební účasti tak dominuje volebnímu zpravodajství od samého začátku relace a opakuje se vždy v různých obměnách, zprostředkováváno z jiných míst a uváděno na vícero příkladech. Vladimír Keblůšek se hlásí z Prahy a říká, že jeho sledovaná škola je na tom se 14,1% voličů nejlépe ze všech zmiňovaných, nízkou účast stejně jako jeho předchozí dva kolegové omlouvá příznivým počasím. Dále informuje diváky o otevírací době volebních místností a odkazuje na navazující reportáž o politicích, kteří se toho dne pod dohledem novinářů dostavili k volbám. Na záběrech se vystřídají a do kamery promluví Andrej Babiš, Bohuslav Sobotka, Karel Schwarzenberg, Petr Fiala, Ondřej Liška, Vojtěch Filip, Tomio Okamura, Pavel Bělobrádek a Petr Mach a Ivan Bartoš. Moderátorka Štěpánka Martanová na konci reportáže znovu zmiňuje nízkou volební účast, tentokrát na rozdíl od svých kolegů bez doprovodného vysvětlování možných příčin.

Slovo si opět bere moderátor Železný, který informuje diváky, že volby do Evropského parlamentu zaměstnávají tisíce lidí – ve volebních komisích i v Českém statistickém úřadě, kde se výsledky scházejí. Dále zdůrazňuje celkovou částku, kterou stát na konání voleb vynakládá, a kterou odhaduje jako přesahující „půlmiliardu korun“. Následující reportáž se znovu věnuje statistickým údajům o počtu volebních místností a celkovém počtu volebních komisařů, které ve voice overu zmiňuje reportérka Barbora Peterová. Vynaložené finanční prostředky na zajištění průběhu voleb do Evropského parlamentu a důkladný popis jejich organizační stránky jsou tak zjevně z pohledu Událostí velmi významnými tématy, které zaujímají znančou část zpravodajské stopáže. Hovoří se o určených počtech volebních komisařů v každé volební místnosti a také

kolik peněz si každý z komisařů za volební víkend vydělá v závislosti na funkci, kterou v komisi zastává. Jsou porovnávány vynaložené finanční prostředky na volby do Evropského parlamentu z minulých let, hovoří se velmi detailně o počtu vytištěných volebních lístků, celkovém rozpočtu věnovaném organizaci voleb či státním příspěvkům jednotlivým stranám za každé procento získaných hlasů. Moderátor Železný poté opakuje informaci, že výsledky voleb do Evropského parlamentu mohou být zveřejněny až po sečtení výsledků ve všech členských státech a zve diváky ke sledování volebního speciálu České televize v době jejich ohlášení následující den ve večerních hodinách. Železný opakuje informaci, že účast ve volbách do Evropského parlamentu je nízká nejen v České republice, ale v celé Evropě, konstatuje, že zájem občanů o Evropskou unii klesá, a na možné důvody tohoto poklesu se ptá zpravodaje České televize v Bruselu Bohumila Vostala. Vostal ve svém minutovém příspěvku přenášeném živě z Bruselu od budovy Evropského parlamentu hovoří o konstatně klesající účasti u voleb již od jejich prvního konání v roce 1979. Zmiňovaná rekordně minimální volební účast v Nizozemsku, 35%, je ovšem stále téměř dvojnásobná oproti dříve probírané nízké volební účasti v České republice. Na rozdíl od všech domácích zpravodajů, kteří v předchozích příspěvcích spojovali českou nízkou účast s příjemným počasím, Vostal se poněkud více fundovaně a podloženě zaměřuje na komplikovanost velkých evropských témat pro běžného evropského voliče. Vostal uvozuje další reportáž o uprchlících směřujících do Evropy konstatováním, že zatímco evropského voliče Evropská unie příliš nezajímá, někteří lidé, myšleni jsou uprchlíci zejména ze severní Afriky, jsou ochotni za cestu do Evropy riskovat i vlastní život. Následuje reportáž Petra Zavadila ze španělského autonomního města Melilla na severu Afriky, které sousedí s Marokem a do kterého se snaží každý den proniknout přes vysoké ostnaté dráty množství uprchlíků, aby tak mohly vstoupit na půdu Evropské unie a požádat o azyl. Paralela nezájmu o Evropskou unii v Evropě a adorace Evropské unie v chudších státech mimo její hranice je zřejmá a poutavá.

Po reportáži o životě ve městě Mellila se Události stříhem přesouvají zpět do pražské třídy proměněné ve volební místnost za moderátorem Železným. Dalším tématem jsou neobvyklé volební místnosti a komplikace, které volby některým malým českým městům a vesnicím přináší. Pozornost je věnována například vesnici Chábory u Dobrušky, kde nemohla být v roce 2014 zřízena volební místnost ve svém tradičním místě, lokální hasičské zbrojnici, kvůli chybějícím toaletám. O velké komplikaci s tím spojené promlouvá v Událostech do kamery Jaroslav Svědík, místostarosta vesnických

dobrovolných hasičů, kteří se domnívá, že řada občanů bude kvůli přesunu volební místnosti volby zcela ignorovat. Další rozhovor je s mužem kosícím trávu, obyvatelem Chábor u Dobrušky, který potvrzuje vzniklé komplikace s přesunem na jiné místo, protože na volby ve zbrojnici byli místní zvyklí. Další obyvatelka vesnice se na kameru svěří, že volit do místní hasičské zbrojnice by byla bývala šla, ale jinak nepůjde. Místostarosta hasičů Svědík na závěr reportu slibuje, že do nadcházejících podzimních voleb v roce 2014 budou jako místní hasiči „tvrdě jednat“, aby byla napříště volební místnost zpět v jeho vesnici a nikoliv o vesnici vedle. Starosta sousední obce Dobruška Petr Tojnar vysvětluje, že volební místnost musí splňovat všechny hygienické podmínky. Reportáž o netradičních volebních místnostech pokračuje v plzeňské věznici na Borech, pražské Thomayerově nemocnici a nemocnici v Motole. Slovo se poté vrací nazpět moderátorovi Železnému, který celou relaci provází, na terasu pražské základní školy.

Železný připomíná divákům, že Česká republika je součástí Evropské unie již deset let a konstatuje, že „některým radnicím ... tohle spojení viditelně svědčí“. Jako příklad je citována Olešnice na Blanensku, která pravidelně každý rok čerpá miliony z evropských dotací. Moderátor pak uvozuje další reportáž řečnickou otázkou, jak se takové výhodné spojení projevuje ve volební účasti. Děj Událostí se přesouvá do městečka Olešnice se 1700 obyvateli a následuje o působivá reportáž o rozporu mezi celkovými sedmdesáti miliony korun, které obec získala z evropských peněz na nejrůznější projekty, např. dětská hřiště, zametací vůz či chráněné bydlení pro seniory, a jistou apatii místních k probíhajícím volbám do Evropského parlamentu. Reportér podotýká, že účast u voleb byla v Olešnici již během minulých voleb pod celorepublikovým průměrem a starosta se do kamery svěří, že každý nový projekt placený z evropských dotací začnou vždy brát lidé brzy jako samozřejmost. Reportáž Filipa Zdražila končí postřehem, že bez ohledu na malý zájem místních o volby do Evropského parlamentu již vyrůstá v blízkosti volební místnosti nový projekt pro seniory financovaný z evropských fondů. Poté se obraz přesouvá zpět na školní terasu za moderátorem Železným.

Další část zpravodajské relace se věnuje místním referendům, které jsou spojeny s volbami do Evropského parlamentu v sedmi českých obcích a městských částech a hlasuje se například o zákazu hazardu, přičemž tyto obce podle Železného očekávají volební účast vyšší. Diváci Událostí mohou sledovat záběry z jihočeských Vodňan, kde lidé v referendu rozhodovali o stavbě obří pily na pozemku za městem, z městské části

Praha 7, kde probíhalo referendum o přítomnosti heren v ulicích, nebo Velenově na Blanensku, kde lidé hlasovali o stavbě rozhledny. Z reportáže v Událostech vyplývá, že občané mnohdy chodí volit výhradně kvůli referendu a volby do Evropského parlamentu je jako vzdálenější téma příliš nezajímají. Reportáž Ivana Lukáše končí informací, že výsledky místních referend budou známy dříve než sečtené výsledky celoevropských voleb do Evropského parlamentu. Poté se obraz vrací opět za Jakubem Železným do pražské školní třídy proměněné na volební místnost, ve které moderátoru Železnému dělají, stejně jako v některých předchozích vstupech, živý komparz přítomní volební komisaři nehybně usazení za stolem s vyskládanými volebními obálkami. Moderátor po všech předchozích reportážích z českých měst a vesnic věnujících se často technické a organizační problematice voleb přichází s připomenutím „o co se vlastně v těchto evropských volbách hraje“. Jak moderátor Železný dodává, ačkoliv mezi občany o volby velký zájem není, jejich výsledky budou důležité, protože se na jejich základě může změnit například společná evropská zahraniční politika. Následně moderátor uvozuje další reportáž pozorováním, že mnohem větší zájem než voliči mají o volby do Evropského parlamentu zájem samotní kandidáti. Poslední reportáží celé téměř půlhodinové relace věnované volbám do Evropského parlamentu je pak shrnující příspěvek bruselského zpravodaje České televize Bohumila Vostala.

Vostal se věnuje příběhu transsexuální belgické kandidátky do europarlamentu za stranu Zelených, uznávané lékařky, která by se stala první transsexuální europoslankyní v historii a jejím programem by byl boj s nástupem netolerance a konzervativismu v Evropě. Vostal navazuje pozorováním, že „europoslancování“ láká začínající i zkušené politiky, některé mimo jiné proto, že v početném Evropském parlamentu nebudou tolik na očích veřejnosti. Mluvčí Evropského parlamentu Jaime Duch na kameru v této závěrečné reportáži vysvětluje kompetence poslanců v Evropském parlamentu. Pozornost Vostal věnuje dále poslaneckému platu, kterému se podle jeho slov dostává v nových členských státech značné kontroverze pro jeho výši a spojení s nejrůznějšími náhradami na provoz kanceláře, cestování, ubytování a asistenty. Konec reportáže přibližuje, jak vypadá profesní život poslance Evropského parlamentu a jaké jsou jeho povinnosti. Vostal polemicky uzavírá svou reportáž konstatováním, že zatímco pro některé odhodlané poslance Evropského parlamentu představuje takové povolání značnou časovou obětí, pro jiné je způsobem, jak komfortně nebýt svým voličům příliš na očích.

4. 3. 3. Události 24. května 2014

První část Událostí se ve druhém volebním dni, 24. května 2014, opět od samého začátku věnuje tématu voleb do Evropského parlamentu. Moderátorka Daniela Písařovicová avizuje rekordně nízkou volební účast, kdy k volbám přišla jen „necelá pětina voličů“, ačkoliv přesná čísla budou podle ní teprve zveřejněna. Dále informuje, že předvolební průzkumy favorizují sněmovní strany a že bývalý prezident Klaus odvolil až během druhého dne voleb. Klaus, jak cituje moderátorka, označil volby do Evropského parlamentu za „neautentické a nepotřebné“. Na zprávu o exprezidentu Klausovi ihned navazuje reportáž Barbory Peterové o tom, jak Klaus přichází do volební místnosti, komentuje své voličské rozhodování a televize znovu zprostředkovává, tentokrát již ve videozáznamu, jeho slova o neautentičnosti a nepotřebnosti voleb. Redaktorka oznamuje divákům, že Klaus poprvé od revoluce váhal, zda má k volbám vůbec jít, a hovoří o volbách, které se „do historie Česka zapíší jako ty s rekordně nejnižší volební účastí“. Reportáž vyznívá z pohledu redaktorky poněkud rezignovaně a ve spojení s Klausovými větami o „nepotřebných volbách“ kriticky. Druhá polovina reportáže se dále věnuje nízké volební účasti, kterou komentují vybraní členové volebních komisí, a drobným incidentům a komplikacím, které se během voleb odehrály – jako byly například krádež unijní vlajky nebo prudký déšť ve Šternberku, kvůli kterému hrozila evakuace sčítací místnosti. Následuje živý vstup s ministrem vnitra Milanem Chovancem z ČSSD. Moderátorka se jej ptá na výše zmiňované incidenty, které se během voleb odehrály a jeho pohled na nízkou volební účast a její vysvětlení. Chovanec v asi dvouminutovém rozhovoru potvrzuje, že volby podle něj proběhly hladce, nízkou volební účast poměrně lakonicky vysvětluje kombinací více faktorů a oznamuje, že vyhrál sázku se svými spolustraníky, protože prý správně tipoval volební účast pod 20 %.

Tématu rekordně nízké volební účasti se věnuje i další reportáž, která poukazuje na to, že politické strany „investovaly miliony“ do propagačních předmětů, jejich politici navštívili tisíce měst a obcí a debatovali se stovkami lidí, a přesto voliče k urnám nepřilákaly. Následují vyjádření vrcholných představitelů kandidujících stran, kteří se shodují na tom, že nízká volební účast je nepříznivá a někteří z nich stejně jako moderátorka Písařovicová ve své promluvě vyjadřují obavy, že nízká účast může oslabit Českou republiku při vyjednávání o postu českého eurokomisaře. Národní zájmy a lokální perspektiva se tak v Událostech opět dostávají do popředí i při zpětné analýze nízké volební účasti. Klesající účast u voleb je v reportáži Barbory Straňákové a

Štěpánky Martanové zasazena do perspektivy dlouhodobého trendu trvale sníženého zájmu českých občanů o evropskou politiku a převládající skepse vůči možnostem jednotlivce na zlepšení společenských poměrů. Průzkumy zpracované pro vysílání Událostí, které divákům ve virtuálním studiu dále zprostředkovává moderátorka Písařovicová ve velkém grafu přes celou obrazovku, ukazují, že polovina respondentů považuje volby do Evropského parlamentu za zbytečné a polovina respondentů si také myslí, že vliv Evropské unie nemá na život v České republice žádný vliv.

Moderátorka ze studia informuje diváky, že na finální výsledky voleb bude třeba čekat ještě 28 hodin. Dále cituje vyjádřením prezidenta Zemana ohledně voleb a uvozuje tak následnou reportáž věnovanou právě Zemanovi a jeho povolebním proklamacím. Zeman v reportáži Vladimíra Keblůška kritizuje Evropskou unii za plánované větší využití obnovitelných zdrojů – větrné a solární energie. Boj proti této normě Zeman na kameru označuje za největší úkol každého nastávajícího europoslance, potože prý odporuje českým národním zájmům. Dále se Zeman na základě Keblůškových otázek vyjadřuje k možným dopadům výsledků voleb na dění ve vládní koalici a chystaném výběru nového českého eurokomisaře. Témata rozhovoru se Zemanem jsou tak výhradně domácí a nezaobírají se nijak celoevropským děním. Keblůškova reportáž je zakončena spekulacemi o možných navrhovaných jménech na českého eurokomisaře. Slovo se poté vrací zpět do studia a moderátorka se telemostem spojuje živě s bruselským zpravodajem Bohumilem Vostalem, který informuje o nejnižší volební účasti u voleb do Evropského parlamentu od roku 1979. Vostal oproti předchozím reportážím přenáší volby z výhradně českého do celoevropského kontextu a referuje o dění v dalších státech evropské osmadvacítky, stejně jako o možných dopadech voleb na celou Evropskou unii a její budoucí směřování. Nastihuje mechaniku voleb a představuje novinku v podobě vlivu voličských hlasů také na pozici předsedy Evropské komise. Navazuje reportáž o slovenské pohraniční službě, která se připravuje na příliv běženců z válečným konfliktem sužované východní Ukrajiny.

Další část zpravodajského bloku o volbách do Evropského parlamentu se věnuje jejich spojení s místními referendy v několika českých obcích a městských částech. Moderátorka uvozuje reportáž situací obce Hrobčice na Teplicku, jejíž obyvatelé rozhodovali o koupi utečeneckého tábora, který se slovy moderátorky „mění v ghetto“. Moderátorka Písařovicová také seznamuje diváky s pozorováním, že v obcích, kde byly volby spojeny s místním referendem, byla u voleb také vyšší volební účast. Rekordně

nízká volební účast je tak leitmotivem celého zpravodajského bloku Událostí o volbách do Evropského parlamentu. Stříhem se obraz přesouvá do obce Hrobčice, kde lidé hlasovali o dvou různých tématech ve dvou oddělených místnostech. Jsou použity tradičně inscenované ilustrační scény, které mají přiblížit atmosféru ve volebních místnostech. Mladá maminka tak vchází do volební místnosti, ptá se po referendu, komisaři jí proto odkážou do vedlejší místnosti. Scénka reportérce slouží jako ilustrace složitější situace na místech, kde souběžně probíhají také lokální referenda, protože pro referendum je třeba vyhradit samostatnou místnost. Podle redaktorky přišla většina lidí volit právě kvůli referendu, což je ilustrováno odpovědí jednoho z voličů. Dále je redaktorkou představena problematika chátrajícího areálu, o kterém se referendu spojeném s volbami do Evropského parlamentu v obci rozhodovalo. Problematice sociálně vyloučeného areálu je věnována také závěr reportáže Petry Tachecí. Reportáž následně doplňuje následně moderátorka Písařovicová z virtuálního pražského studia s informacemi o dalších konaných referendech ve spojení s volbami – v jihočeských Vodňanech, ve Velenově na Blanenensku nebo na Praze 7.

Posledním tématem, kterému se Události věnují ve vztahu k volbám do Evropského parlamentu, jsou v závěrečné reportáži Bohumila Vostala pravomoci Evropského parlamentu a jeho poslanců. Vostal mj. na základě odpovědí zasvěcených bruselských respondentů vyvozuje, že Evropský parlament je dnes mocnější a důležitější než kdy jindy, a také že je mnohdy mocnější než jednotlivé tradiční národní parlamenty. Reportáž poměrně stručně a kvalitně vysvětluje fungování parlamentu a značné možnosti jeho členů, zvláště pokud najdou pro své téma většinovou podporu, ovlivňovat evropské dění. Otázkou může být, proč taková zevrubná dvouminutová informativní reportáž o vlivu Evropského parlamentu na zákony a politické dění v České republice nebyla zpracována spíše pro dny předcházející volbám do Evropského parlamentu než na jejich poslední den, kdy byla odvysílána jen několik hodin před uzavřením volebních místností v České republice.

4. 3. 4. Události 25. května 2014

Následující den po skončení voleb do Evropského parlamentu věnují Události tématu opět značný prostor v úvodní části své stopáže – na rozdíl od dní, které volbám předcházely. Moderátorka Marcela Augustová začíná o tématu hovořit z českého pohledu a připomíná, že volební výsledky kandidujících českých stran a jména

jednadvaceti nových českých europoslanců budou známy až po uzavření volebních místností v celé Evropské unii – ve stejný den v jedenáct hodin večer. V rámci virtuálního zpravodajského studia moderátorka nejdříve telemostem ukáže divákům připravené reportéry ve volebních štábech politických stran, kde je očekáváno vyhlášení výsledků, a avizuje, že se bude s reportéry v průběhu zpravodajské relace postupně spojovat. Evropským volbám se tak Události v den vyhlášení výsledků, na rozdíl od dní, které volbám předcházejí, věnují důkladně. Dále Marcela Augustová připomíná rekordně nízkou volební účast a uvádí tak reportáž Barbory Peterové, která se na malý zájem voličů o volby do Evropského parlamentu ptá významných představitelů kandidujících politických stran. Společným motivem odpovědí většiny politiků je překvapení z malé účasti, kterou si vysvětlují zejména nesrozumitelností předvolebních témat pro českého voliče a Evropské unie jako celku. Zároveň se oslovení politici tváří optimisticky ohledně odhadů svých vlastních výsledků, což je druhá otázka, na kterou politici v reportáži odpovídají. Úvodní více než dvě minuty volebního zpravodajství se tak věnují tématu voleb do Evropského parlamentu z české perspektivy.

Po reportáži Barbory Peterové se slovo opět vrací do studia Marcele Augustové, která následně oslovuje prostřednictvím telemostu reportéry v místech volebních štábů. Rozhovory Marceley Augustové s reportéry se věnují náladám ve volebních štábech a očekávaným volebním výsledkům. Zpravodajský obsah tak už není příliš zaměřený na problematiku voleb do Evropského parlamentu jako takových, ale spíše očekávání jejich českých politických výsledků. O Evropské unii se hovoří zejména v souvislosti s nízkou volební účastí a někteří z politiků kritických vůči Evropské unii svádějí vinu na její nízkou srozumitelnost voličské veřejnosti. Marcela Augustová se ve virtuálním studiu pomocí grafů dále věnuje volebním modelům na základě předvolebních průzkumů vybraných agentur, nebo průzkumům potenciálního vlivu jednotlivých politických stran na evropské politické dění z pohledu voličů.

Další krátká část povolebního zpravodajství je věnována výroky prezidenta Zemana ohledně možných kandidátů na eurokomisaře za Českou republiku a jeho opětovně vysílanému vyjádření na dotaz Vladimíra Keblůška z předchozího dne. Následně Marcela Augustová uvozuje reportáž Barbory Peterové o nadcházejícím procesu výběru nového českého eurokomisaře, představení jednotlivých kandidátů vládních stran, vyjádřením vrcholných českých politiků a Pavlu Teličkovi coby podle průzkumů veřejného mínění toho času „nejvhodnějším“ z uvažovaných kandidátů.

Zpravodajství po skončení voleb do Evropského parlamentu tak od začátku dominují témata spojená s domácím politickým děním. Moderátorka pomocí virtuálního studia připomene divákům průběh a výsledky minulých dvou voleb do Evropského parlamentu v roce 2004 a 2009 a pokračuje statistikou voleb současných – rekapituluje, že z přibližně 800 českých kandidátů na europoslance jich může uspět je 25 z nich, jejich mandát je určen na pět let od doku 2014 do roku 2019, že Evropský parlament má dohromady 728 křesel a jsou v něm zastoupeni poslanci ze všech 28 členských zemí Evropské unie.

Poté moderátorka předává ze studia slovo bruselskému zpravodaji v Evropské unii Bohumilu Vostalovi v živém vstupu prostřednictvím telemostu a hovoří o čekání na „vysvědčení“, které Evropské unii vystaví evropští občané svým hlasováním a účastí u voleb. Vostal nazývá volby „testem důvěry vůči Evropské unii“, na základě kterého se ukáže, jaká je ve skutečnosti frustrace voličů, která se projevuje v některých státech rekordně nízkou volební účastí, a v jakých státech uspějí nacionalistické a xenofobní strany. Vostal stejně jako v předchozích analyzovaných vstupech z minulých dnů nabízí divákům komparativně více mezinárodní perspektivy v celkovém pohledu na téma voleb do Evropského parlamentu a jejich zahraničně-politický přesah než jeho čeští kolegové. Tím alespoň trochu vyrovnává značně lokální optiku českého domácího zpravodajství a jeho častou narativní linii národního zájmu. Podle Vostala volby do Evropského parlamentu narýsují nové mocenské rozložení v Evropské unii, protože z jejich výsledků nově nepřímo vzejdou také např. předseda Evropského parlamentu a předseda Evropské komise. Poté Vostal přibližuje denní rutinu europoslanců a společně s několika respondenty z řad bruselských insiderů se zamýšlí nad možnými kandidáty na uvedené vysoké unijní funkce. Poslední částí zpravodajské relace o proběhlých volbách do Evropského parlamentu je reportáž o menších kandidujících stranách, které věřily ve volební úspěch, a ohlasy reportérů z jejich volebních štábů. Jednalo se o Stranu zelených, Piráty a Svobodné. Zpravodajské pásmo se tak z Bruselu vrací tematicky zpět do České republiky.

4. 3. 5. Události 26. května 2014

Události z 26. května 2014, tedy v den, kdy byly již zveřejněny konečné výsledky voleb, začínají nekomentovaným půlminutovým klipem sestříhaných povolebních reakcí ze štábů kandidujících politických stran – úspěšných i neúspěšných. Teprve po

skončení této „no comment“ sekvence se na obrazovce objevuje moderátor Jakub Železný ve virtuálním zpravodajském studiu. V první větě ohlašuje, že celkově v Evropě posílili nacionalisté, poté se ihned přesouvá k domácím výsledkům voleb. Informuje o rezignaci předsedy Zelených Ondřeje Lišky, podané ústavní stížnosti a výhře Hnutí ANO. Také nastoluje téma hledání nového českého eurokomisaře. V následující reportáži se Vladimír Keblůšek blíže věnuje konečným volebním výsledkům, všímá si volebního úspěchu KDU-ČSL a zbytek své reportáže věnuje právě očekávanému procesu výběru nového eurokomisaře. Součástí reportáže jsou výroky Bohuslava Sobotky z ČSSD, předsedy vlády, a Andreje Babiše z hnutí ANO, místopředsedy vlády, ohledně vzájemných povolebních vztahů obou soupeřících stran. Keblůšek se pak ocitá před Pražským hradem, kde se věnuje povolebním výrokům prezidenta Zemana. Keblůšek předesílá, že je Zeman „považován za evropsky smýšlejícího prezidenta“, a proto „je potěšen, že zvítězily strany, které mají blízko k Evropě“. Následuje střih na prezidentova mluvčího Ovčáčka, jehož ústy prezident blahopřeje hnutí ANO k úspěchu ve volbách do Evropského parlamentu. Dále se Keblůšek v reportáži zabývá již předestřeným tématem hledání nového českého eurokomisaře. Prostor k podpoře svých kandidátů dostávají ve vyjádřeních pro novináře opět premiér Sobotka a vicepremiér Babiš. Již potřetí za tři dny je posléze v Událostech použita Zemanova odpověď na Keblůškovu otázku, ve které předpokládá, že eurokomisaře bude navrhovat hnutí ANO jako vítěz voleb. Do diskuse o budoucím eurokomisaři se ale podle Keblůška chtějí zapojit také opoziční strany, krátký prostor je dán vyjádření Karla Schwarzenberga, následuje živý rozhovor na stejné téma s Andrejem Babišem. Prvním minutám povolebních Událostí tak dominují témata české domácí politiky.

Navazující reportáž se věnuje povolebním reakcím přímo ve štábech českých kandidujících politických stran a detailně popisuje rozdílnost atmosfér v závislosti na to, zda pro danou stranu skončily volby úspěchem nebo neúspěchem. Reakci na volební vítězství hnutí ANO poskytl předseda frakce ALDE v Evropském parlamentu Guy Verhofstadt, výsledky voleb v České republice pro Českou televizi krátce okomentoval dnešní předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker. Reportáž se dále věnuje volebním výsledkům na celoevropské úrovni a všímá si úspěchu nacionalistických stran napříč Evropou uníí. Moderátor Železný vyvozuje, že strany úspěšy mimo jiné svými strategiemi v odmítání jednotné společné měny euro a imigrace. Vlastní reportáž pak hovoří o výsledcích ve Velké Británii a Francii, kde uspěly nacionalistické strany, jako

o „eurošocích“. Zatímco krajní pravice „bodovala“ podle redaktory například ve Skandinávii, v Řecku volební úspěch slavila krajní levice. Události přitom zprostředkovávají svým divákům záběry z povolebních reakcí a oslav napříč Evropskou unií. Redaktorka však na konci reportáže informuje, že i přes úspěchy nacionalistů zůstávají po volbách nejsilnějšími frakcemi v Evropském parlamentu frakce „lidovců“ a „socialistů“, protože někteří signifikantní unijní kritici ve volbách zůstali ve svých volebních výsledcích za očekáváním – například v Nizozemsku nebo v Itálii. Na konci reportáže se záběry věnují hlavnímu představiteli Sudetských Němců Berndtu Posseltovi, dobře známému z českých médií, který po dvaceti letech poslanecký mandát v Evropském parlamentu neobhájil.

Úspěch nacionalistů ve volbách do Evropského parlamentu podle Železného zaskočil řadu expertů a politiků. Na možné příčiny tohoto úspěchu se prostřednictvím živého spojení z virtuálního zpravodajského studia ptá bruselského zpravodaje Bohumila Vostala. Ten hovoří o výsledcích voleb jako o „studené sprše pro Brusel“ a „varování“, přesto prý hlavním výsledkem je, že si proevropské strany v Evropském parlamentu udržely většinu a nyní již začínají jednání o tom, kdo bude za Evropský parlament nominován na předsedu Evropské komise. Dále se Vostal věnuje výsledkům voleb ve Velké Británii a výhře protievropské populistické strany UKIP. S volebním lídrem strany UKIP Nigelem Farageem má pak připravený Vostal „exkluzivní rozhovor“. V něm Farage prohlašuje směrem k českému divákovi, že pokud věří v českou nezávislost, pak ta že prý „nemá co dělat v Evropské unii“, kterou srovnává s komunismem, a doporučuje vystoupení. Odvysílaný Farageův výrok následně koriguje Vostal ve svém živém vstupu slovy o tom, že čeští voliči se viditelně rozhodli pro opak a ve volbách podpořili proevropské strany. Reportáž se věnuje také volbám ve Francii, kde rovněž zvítězili nacionalističtí populisté z Národní fronty Marine Le Penové. Po Vostalově reportáži následuje dynamický grafický předěl s titulkem „Eurovolby 2014“ podbarvený dramatickou hudbou. Následně se slovo vrací zpět do studia.

Další reportáž se věnuje nově zvoleným českým europoslancům z nejrůznějších stran, obzvláště pak těm, kterým k úspěchu pomohly preferenční hlasy, představuje je v krátkých příspěvcích a poskytuje jim prostor pro vyjádření. Moderátor Železný poté vysvětluje mechanismus státního financování politických stran a ukazuje v přehledné tabulce, kolik jaká strana utratila za volební kampaň a kolik peněz po volbách dostane od státu. V tomto příspěvku se tak Události zaměřují na finanční stránku voleb do

Evropského parlamentu a informují občany o státních výdajích spojených s financováním politických stran. Po stranách, které ve volbách do Evropského parlamentu uspěly, Události referují také o těch neúspěšných a přináší jejich příběhy.

Následujícím tématem zpravodajské relace je, stejně jako v předchozím dni, nízká volební účast. Moderátor Železný prostřednictvím grafiky ve virtuálním studiu Událostí představuje divákům údaje o celkové volební účasti v Evropské unii (43, 1 %) a belgické volební účasti jako nejvyšší ze všech členských států (90 %), ačkoliv vzápětí dodává, že v Belgii je účast u voleb povinná. Nadprůměrnou volební účast, ukazuje Železný, měla také Itálie a Německo, zato nejmenší volební účast v celé Evropské unii měly Česká republika (19, 5 %) a Slovensko (13 %). Tématu volební účasti se tedy Události ve svém povolebním vysílání věnují již druhý den velmi významně a stejně je tomu i v reportáži Davida Miřejovského, zpravodaje České televize na Slovensku, o tamní volební účasti, která byla, jak pozoruje Miřejovský, nízká i na Slovenské poměry. Zároveň dodává, že dobrou zprávou pro místní parlamentní politiky je alespoň neúspěch extremistických stran. Tématu nízké volební účasti se Události drží i v další reportáži, která se zabývá otázkami ohledně změny volebního systému, který by ji v České republice, podle návrhů některých politiků, mohl pomoci zvýšit. Reportáž se zaměřuje na diskusi o možnostech elektronického hlasování po vzoru Estonska a dává prostor k vyjádření politikům se souhlasnými i kritickými postoji. Zároveň reportér představuje divákům kuriózní příklad obce Řikonín na Tišnovsku, jediné obce v České republice, kde nepřišel k Evropským volbám na obecní úřad odvolit vůbec nikdo – ani členové volební komise. Rozhovor s místním postarším respondentem o tom, proč místní obyvatelé volby nezajímaly, se prolínají s návrhy politiků na zavedení možnosti elektronického hlasování. Reportáž končí vyjádřením místního postaršího respondenta o tom, že zavedení hlasování přes internet by účasti u voleb do Evropského parlamentu nepomohlo, protože, jak dodává reportér Petr Vašek, nikdo nedokázal místním voličům vysvětlit jejich smysl. Reportáž končí opět dramatickým grafickým předělem a slovo se vrací zpět do studia. Moderátor Železný oznamuje, že nízká volební účast měla v České republice i své výjimky, například proto, že v některých obcích probíhaly společně s volbami do Evropského parlamentu také místní referenda, která volební účast zvedla. Nízká volební účast podle moderátora ale poznamenala i tato referenda a pouze dvě ze sedmi proběhlých referend jsou proto platná, protože minimální požadovanou účastí u obecního referenda je 35 % oprávněných voličů. Zpravodajská relace věnovaná volbám do Evropského parlamentu tak končí, po několika exkurzech do zahraničí, opět u české

perspektivy voleb do Evropského parlamentu, včetně výsledků místních referend a jejich možných dopadů. Poslední z celé relace věnované volbám je reportáž Barbory Žídkové z Velenova na Blanensku, kde v referendu hlasovalo 88 % místních voličů a vyslovilo se pro stavbu rozhledny na místním kopci.

4.4. Odpovědi na výzkumné otázky a jejich interpretace

VÝZK. OTÁZKA Č. 1

Jakým způsobem byla v analyzovaných mediálních obsazích České televize zobrazována Evropská unie na příkladu zpravodajství o volbách do Evropského parlamentu 2014?

Česká televize se celoevropským volbám do Evropského parlamentu 2014 začala věnovat ve svém hlavním večerním zpravodajství až od 22. května, 19 hodin před otevřením volebních místností. Do té doby se ve sledovaném období téma Evropské unie v kontextu voleb do Evropského parlamentu 2014 neobjevilo a Události se věnovaly jiným tématům. Dlouhodobá snaha o informovanost diváků ohledně konání voleb do Evropského parlamentu 2014 tak byla z pohledu České televize velmi limitovaná. Od 22. května do 26. května, tedy den před volbami, ve dnech, kdy volby probíhaly a dva dny po volbách, se pak Česká televize věnovala tématu, na rozdíl od předchozích dní, velmi významně. Jako by tak Českou televizi zajímaly spíše bezprostřední přípravy na volby, jejich průběh a výsledky, zejména pak ty české, než kontinuální reference a snaha informovat českého diváka o jejich plánovaném termínu, důležitosti pro evropský politický prostor a možných dopadech jejich výsledků na každodenní život českých občanů. V kontextu předchozího dlouhodobého nezájmu České televize o volby do Evropského parlamentu 2014 pak působí v analyzovaných dnech pozoruhodně, že se značná část reportáží věnuje právě rekordně nízké volební účasti, která předčila očekávání, analyzuje ji, pátrá po jejích příčinách a nabídce možných východisek. Evropská unie jako celek byla ve sledovaném zpravodajství v kontextu voleb do Evropského parlamentu 2014 nahlížena jako poněkud odosobněná politická organizace, která je ovšem pro Českou republiku a její občany ve svém vlivu značně důležitá. Události se věnují významu Evropské unie při financování některých českých stavebních projektů nebo dotacím, které směřují do rozpočtů českých měst a obcí. Česká televize se při referování o Evropské unii snaží o vyvážený neutrální

přístup, hodnocení a pochvalných či kritických soudů vůči Evropské unii se tak divákovi Událostí dostává zejména prostřednictvím vysílaných prohlášení jednotlivých českých a někdy také zahraničních politiků. Evropská unie je v Událostech nahlížena často z lokální perspektivy a z hlediska národních zájmů. Výchozím pozorovacím bodem tak zůstává české politické, ekonomické a společenské prostředí a Evropská unie zůstává spíše vnějším vlivovým faktorem na české dění v nejrůznějších oblastech. Ve svém volebním vysílání se Česká televize zaměřuje často na příběhy jednotlivců, kterými uvádí a ilustruje vybrané zpravodajské téma (např. příběh členky volební komise, příběh postaršího nevoliče apod.). V rámci svých reportáží ohledně voleb do Evropského parlamentu 2014 vydávají i do odlehlých českých obcí a menších měst, kde divákům přibližují místní témata spojená např. s dotační politikou Evropské unie. Tyto značně lokálně zaměřené zpravodajské příběhy jsou pak do jisté míry vyvažovány zahraničním zpravodajstvím, zejména pak výstupy zahraničního zpravodaje České televize v Bruselu Bohumila Vostala, který na rozdíl od velké části svých českých kolegů referuje o Evropské unii v celoevropském kontextu. Vostal a další zahraniční reportéři České televize tak nabízí českému divákovi potřebný zahraničně politický rozhled, např. prostřednictvím reportáží z vybraných evropských států (Belgie, Nizozemsko, Velká Británie, Španělsko) a vyvažuje tak orientaci většiny reportáží na domácí politické prostředí, která však ve výsledném diváckém dojmu zůstává dominantní.

VÝZK. OTÁZKA Č. 2

V jaké míře pojednávaly Události v analyzovaném období o vlastnostech, charakteristikách, organizaci a politickém významu voleb do Evropského parlamentu 2014?

Události se tématu voleb do Evropského parlamentu věnovaly celkem šest dní, v období od 22. do 26. května 2014. Volby přitom probíhaly ve dnech 23. a 24. května 2014. Z toho vyplývá, že téma voleb se v hlavním zpravodajství České televize objevilo na obrazovkách relativně pozdě. O co méně zpravodajství České televize informovalo své diváky o blížících se volbách, kdy se téma na obrazovkách až do posledního dne před otevřením volebních místností vůbec neobjevilo, o to více prostoru pak bylo volbám věnováno v následujících dnech. Volební zpravodajství bylo hlavní mediovanou událostí v rámci stopáže šesti po sobě jdoucích vysílání Událostí a tématu voleb v nich

bylo věnováno vždy přibližně dvacet minut z celkového času. Události se zaměřovaly na průběh voleb zejména z lokální perspektivy, jejich organizaci přibližovaly divákům reportážemi z volebních místností a rozhovory s volebními komisaři, místními obyvateli a kandidujícími politiky. Nejdůležitější informace spadající do charakteru média veřejné služby, například o významu voleb do Evropského parlamentu na politické dění v celé Evropské unii, možných perspektivách změny mocenského uspořádání v politických strukturách Evropské unie v důsledku voleb a důležitosti výsledků voleb pro každodenní život českého diváka—občana—voliče, se objevují v obsahu zpravodajského vysílání až v průběhu voleb, nebo po uzařevní volebních místností v následné rekapitulaci. O významu a důležitosti se tak divák Událostí—občan—volič, může dozvědět paradoxně až tehdy, kdy už se voleb zúčastnit nemůže, protože je odhlasováno. Ve svém obsahu je zpravodajství České televize o volbách do Evropského parlamentu vyvážené, neutrální a spíše popisné, a zaměřuje se zejména na české politické a společenské prostředí. Při zpravodajském referování o Evropské unii ve spojení s volbami do Evropského parlamentu lze v přístupu České televize pozorovat jako dominantní přístup zdůrazňující národní kontext. Politický význam voleb a jejich výsledků je prezentován z výrazné části v závislosti na výsledcích českých politických stran a až v dalším plánu, zejména pak na základě reportáží ze zahraničí, je přiblížen v celoevropském kontextu. Možná až příliš často se však Události oproti důležitým evropským otázkám věnují jednotlivým vybraným lidským příběhům, na základě kterých se snaží přiblížit větší a obsáhlejší témata voleb – například evropské dotační programy nebo budoucnost evropské integrace. Značný prostor pro vyjádření mají ve zpravodajství České televize čeští politici parlamentních i neparlamentních stran, které ve volbách kandidovaly, a kteří promlouvají ke svým potencionálním voličům prizmatem svých volebních programů a hesel z předvolební kampaně, stejně jako tzv. vox pops, tedy odpovědi vybraných respondentů z řad veřejnosti. Lidským příběhům a relativním detailům organizace a příprav voleb byl v Událostech České televize v předvolebním i volebním zpravodajství věnován takový prostor, až se v něm svým vyzněním někdy ztrácelo měřítko důležitosti samotných voleb – a spolu s nimi Evropské unie – jako hlavní přirozené téma. Velká evropská témata a klíčové otázky voleb jako by byly v některých analyzovaných zpravodajských pasážích zcela překryty popisovanou žitou lokální každodenností.

VÝZK. OTÁZKA Č. 3

Jakým způsobem byla v analyzovaném zpravodajství České televize během voleb do Evropského parlamentu 2014 zobrazována pozice České republiky vůči Evropské unii?

Vztah České republiky a Evropské unie byl v analyzovaném zpravodajství České televize konstituován jako vztah multinárodního politického útvaru a jeho poměrně nového členského státu – například častými odkazy na fakt, že volby do Evropského parlamentu 2014 jsou teprve třetími takovými volbami, kterých se Česká republika od svého vstupu do Evropské unie v roce 2004 účastní. Pojetí Evropské unie v analyzovaném zpravodajství odpovídá utilitářskému přístupu popisovanému v úvodní části práce, kdy je Evropská unie zobrazována jako spíše externí dárce finančních dotací České republice a mnohdy těžko srozumitelný zahraničně politický organismus, spíše než jako společný evropský mírový projekt se značným každodenním dopadem na politickou, ekonomickou i společenskou realitu v České republice. Evropská unie byla nahlížena v některých analyzovaných reportážích z pozice českého národního zájmu a Česká televize se ve svém zpravodajství věnovala zejména možným dopadům výsledků Evropských voleb na Českou republiku než na Evropskou unii jako celek. Zájmy České republiky a Evropské unie taky byly v rámci analyzovaných zpravodajských obsahů pečlivě oddělovány a pozornost reportáží se zaměřovala zejména na výsledky voleb v České republice v jejich národním měřítku. Volby do Evropského parlamentu 2014 byly přirozeně veřejnosti představovány jako další z řady voleb, které v České republice probíhají, bylo upozorňováno na jejich dlouhodobě nízkou popularitu napříč státy Evropské unie a nezájem ze strany voličů. Stejně tak byl nezájem voličů o evropská témata a Evropskou unii jako takovou předpokládán zpravodajstvím Událostí ještě před otevřením volebních místností. Některé reportáže nabízely jako vysvětlení nejprve odhadované a poté skutečné rekordně nízké volební účasti mimo jiné fakt, že bylo na volební víkend hlášeno příznivé počasí. Bylo tak zjevně od začátku zpravodajstvím Událostí s jistým pochopením očekáváno, že divák—občan—volič dá o víkendovém příznivém počasí přednost spíše osobním či rodinným venkovním zálibám než volbě nových europoslanců.

Závěr

Diplomová práce se zabývala způsoby a charakteristikami mediálního zobrazení Evropské unie ve zpravodajství České televize na příkladu sledovaného období voleb do Evropského parlamentu v roce 2014. Motivem pro výběr tohoto tématu byla, kromě jiného, rekordně nízká volební účast, kterou volby do Evropského parlamentu v České republice zaznamenaly – nižší volební účast mělo v roce 2014 ze všech členských států Evropské unie už jen Slovensko. Neúčast ve volebních místnostech tak v květnu 2014, celých deset let po vstupu České republiky do Evropské unie, odhalila také zjevnou neúčast podstatné části české veřejnosti na dění v Evropské unii, neochotu se na něm svým voličským rozhodováním podílet a přirozeně s tím také pozorovanou obecnou apatii k dalšímu vývoji evropské integrace s Evropskou unií jako jejím nejdůležitějším politickým projektem. Pozornost mnohých, kteří pátrali po důvodech nízké volební účasti, se obrátila také na česká média a jejich možné přispívání k pocitu odcizení evropskému dění, případně jejich nedostatečné informování o politických i organizačních aspektech samotných voleb do Evropského parlamentu. Česká televize a její hlavní večerní zpravodajská relace, Události, byly vybrány jako objekty pozornosti této diplomové práce z toho důvodu, že Česká televize je jedinou celoplošnou veřejnoprávní televizní institucí a večerní Události, vysílané pravidelně každý den, jsou dlouhodobě jejím nejprestižnějším a nejsledovanějším zpravodajským pořadem.

V úvodní teoretické části práce byly po krátkém úvodu do tématu evropské integrace přiblíženy důležité akademické koncepty, které se vztahují k problematice vytváření mediálního obrazu nejrůznějších témat, aktérů či institucí v televizním zpravodajství. Jednotlivé kapitoly se věnují např. konceptům mediální reprezentace, mediálního narativu, agenda settingu, primingu, framingu a definují vybrané akademické termíny pro potřeby práce. V teoretické části práce je rovněž stručně popsána úloha zpravodajského média veřejné služby, normativních požadavků na zpravodajství a konceptu objektivitu jako klíčového ideálu při vytváření zpravodajských obsahů v liberálnědemokratických společnostech. Následná analytická část práce pak v úvodu představuje teoretický základ aplikovaného výzkumného přístupu v kontextu zvoleného tématu a poté se věnuje vlastní kvalitativní obsahové analýze vybraného volebního zpravodajství Událostí v období voleb do Evropského parlamentu 2014.

Česká televize se volbám do Evropského parlamentu v roce 2014 začala v Událostech věnovat vůbec poprvé v předvečer otevření volebních místností, pouhých 19 hodin do začátku voleb. Během samotných voleb pak bylo zpravodajství České televize v rámci Událostí již značně obsáhlé, analyzující, s velkým množstvím reportáží nejrůznějšího zaměření a způsobů uchopení tématu Evropské unie a příslušných problematik. Tyto reportáže však měly až na popisované výjimky, které představovalo zejména zpravodajství zahraničních reportérů, do značné míry lokálně a národně zaměřený charakter a optiku vyprávění, která si více všímala domácí politické situace a místních problémů než celoevropského kontextu odehrávajících se voleb a jejich možných dopadů. Kdyby tak Česká televize bývala byla v rámci některých analyzovaných zpravodajských výstupů věnujících se Evropské unii a jejím tématům ve svém zaměření méně „česká“ a více „evropská“, kontextuální perspektivě jejího zpravodajského informování o Evropské unii by to mohlo ve svém důsledku jenom pomoci. Mimo jiné také k tomu, aby se mohl poučený český divák zpravodajství televize veřejné služby proměnit vždy jednou za pět let v poučeného aktivního evropského voliče.

Summary

The diploma thesis analyzed the ways and characteristics of the media portrayal of the European Union and its related issues on the example of the news coverage of the Czech Television during the European Parliament elections of 2014. The initial motive behind the choice of a topic was, among other reasons, the historically lowest Czech turnout in the European Parliament elections since 2004 and the European Union's second lowest turnout in total – after Slovakia. Ten years after the Czech Republic's final accession to the European Union the turnout numbers clearly revealed a lack of interest in the Czech society towards the european issues and the further development in the process of the european integration – with the European Union as its most important political project. The attention of many experts and analysts who were looking for the possible causes of the weak voters turnout also turned at the Czech media and their possible share of influence and responsibility for the observed collective political disinterest towards the European Union. Therefore, to help make things a little clearer, this thesis focused on the media portrayal of the European Union by the main Czech

public service television broadcaster – Czech Television – during the days of the European Elections of 2014. In its first chapters the process of the post-war development of the European integration is explained as well as the context of the Czech membership in the European Union and the previous accession process. The following chapters are dedicated to the description of important theoretical concepts connected to the issues of media portrayal in television news broadcasts. The key concepts and terms described in the theoretical part of the thesis included media representation, narrative, agenda setting, priming and framing. The following and final chapters of the theoretical part are dedicated to the important issues such as the role of the public service media in the democratic society and normative demands and expectations related to the factual relevance of news broadcasts. The latter, analytical part firstly explains the theoretical background for the following examinations in the context of the chosen topic and describes the pros and cons of the selected method – qualitative content analysis of the particular news broadcasts. The Czech Television started with the election coverage of the European Parliament elections only one day before the polling stations opened across the country, but later dedicated a considerable amount of time to the topic of elections in the days that followed. However, even in the five analyzed days the news coverage of the European elections was in a significant way oriented to the Czech domestic issues, putting aside many important European perspectives and contexts of the elections. Therefore, perhaps, if the Czech Television tried to be less „Czech“ in its news broadcasts about the European Union and its related issues and more „European“, it could eventually only help the cause of delivering the needed public service information to its viewers – and potential voters.

Použitá literatura

KNIHY:

BACHE, Ian. GEORGE, Stephen. *Politics in the European Union*. Oxford University Press, 2011. 656 s. ISBN 978-0199544813.

BOYD, Andrew. *Broadcast Journalism: Techniques of Radio & TV News*. Taylor & Francis, 2001. 442 s. ISBN 978-0240515717.

BOZO, Frédéric. REY, Marie-Pierre. LUDLOW, Piers N. NUTI, Leopoldo (Edited by). *Europe and the End of the Cold War: A reappraisal*. Routledge, 2008. 302 s. ISBN 978-0415563918.

BURTON, Graeme. *Talking television: An introduction to the study of television*. Arnold, 2000. 319 s. ISBN 978-0340589649.

CHANG. All Countries Not Created Equal To Be News. 1998. *Communication Research* October 1998 25: 528-563.

CHECKEL, Jeffrey. KATZENSTEIN, Peter J. *European Identity*. Cambridge University Press, 2009. 280 s. ISBN 978-0521709538.

CHONG, Dennis. Degrees of rationality in politics. In HUDDY, Leone. SEARS, David O., LEVY, Jack S. *The Oxford Handbook of Political Psychology*. Oxford University Press, 2013. ISBN 9780199760107.

COLINS, Richard. *From Public Service Broadcasting to Public Service Communication*. In. LOWE, Gregory Ferrel (ed.). *The Public Service Media*. Nordicom, 2014. 288 s. ISBN 978-91-86523-84-8.

CRESWELL, John W. *Qualitative inquiry and research design: choosing among five traditions*. Sage Publications, 1998. 403 s. ISBN 0761901442.

DE VREESE, Claes H. Framing Europe. *Television news and European integration*. Aksant, 2003. 232 s. ISBN 978-9052600802.

DRACE-FRANCIS, Alex. *European identity: A Historical Reader*. Palgrave Macmillan, 2013. 328 s. ISBN 978-0230243293.

SAYER, Derek. *Prague: Capital of the Twentieth Century – A Surrealist History*. Princeton University Press, 2015. 624 s. ISBN: 9781400865444.

SAVRANSKAYA, Svetlana. *In the name of Europe*. In. BOZO, Frédéric. REY, Marie-Pierre. LUDLOW, Piers N. NUTI, Leopoldo (Edited by). *Europe and the End of the Cold War: A reappraisal*. Routledge, 2008. 302 s. ISBN 978-0415563918.

McALLISTER, Richard. *European Union: An Historical and Political Survey*. XXX, 2009. 296 s. ISBN 978-0415407618.

GARTON ASH, Timothy. *Catching the Wrong Bus* (1997). In. GOWAN, Peter. Anderson, Perry. *The Question of Europe*. Verso, 1997. 399 s. ISBN 978-1859841426.

GAMSON, William A., MODIGLIANI, Andre. *The changing culture of affirmative action*. In. BURSTEIN, Paul, Equal employment opportunity: labor market discrimination and public policy, New York: Aldine Transaction, 1994. 444 s. ISBN 978-0202304755.

GAXIE, Daniel. What we know and do not know about citizens' attitudes towards Europe. in GAXIE, Daniel. HUBÉ, Nicolas, ROWELL, Jay. (edited by) *Perceptions of Europe: A comparative sociology of European attitudes*. ECPR Press, 2011. 290 s. ISBN 978-1907301599.

GUNTHER, Richard. MUGHAN, Anthony. *Democracy and the Media: A Comparative Perspective*. Cambridge University Press, 2000. 516 s. ISBN 9780521777438.

HALL, Stuart. *Representation: Cultural Representations and Signifying Practice*. SAGE Publications, 1997. 400 s. ISBN 978-0761954323.

HARRISON, Martin. *TV News: Whose Bias?* Policy Journals, 1985. 408 s. ISBN 978-0946967049.

HARTLEY, John. *Understading News*. Routledge, 1982. 203 s. ISBN 978-0415039338.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Portál, 2008, 407 s. ISBN 9788073674854.

HUDDY, Leone. SEARS, David O., LEVY, Jack S. *The Oxford Handbook of Political Psychology*. Oxford University Press, 2013. ISBN 9780199760107.

HERRMANN, Richard K. *Perceptions and image theory in international relations*. In HUDDY, Leone. SEARS, David O., LEVY, Jack S. *The Oxford Handbook of Political Psychology*. Oxford University Press, 2013. ISBN 9780199760107.

JUDGE, David. EARNSHAW, David. *The European Parliament*. 2. vydání. Palgrave Macmillan, 2008. 368 s. ISBN 978-0230001428.

KRIPPENDORFF, Klaus. BOCK, Mary Angela. *The Content Analysis Reader*. SAGE Publications. 2009, 496 s. ISBN: 9781412949668.

KUNDA, Z. *The case for motivated political reasoning*. In: HUDDY, Leone. SEARS, David O., LEVY, Jack S. *The Oxford Handbook of Political Psychology*. Oxford University Press, 2013. ISBN 9780199760107.

LIPPMAN, Walter. *Public Opinion*. Greenbook Publications, 1922. 218 s. ISBN 978-1617430299.

LEURDIJK, Andra. LEENDERTSE, Matthijs. *Follow the audience? An Analysis of PSM New Media Strategies in Light of Media Use and Assumptions about Audiences*. In. LOWE, Gregory Ferrel (ed.). *The Public Service Media*. Nordicom, 2014. 288 s. ISBN 978-91-86523-84-8.

LOWE, Gregory Ferrel (ed.). *The Public Service Media*. Nordicom, 2014. 288 s. ISBN 978-91-86523-84-8.

MELLENCAMP, Patricia. *Logics of television: Essays in cultural criticism*. Indiana University Press, 1990. 320 s. ISBN 978-0253205827.

McQUAIL, Dennis. *Mass Communication Theory*, Sage Publications, 2010. 632 s. ISBN 9781446244029.

McCOMBS, Maxwell. GHANEM, Salma I. *The convergence of Agenda Setting and Framing*. In. REESE, Stephen D. GANDY, Oscar H., Jr. GRANT, August E. *Framing Public Life: Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*. Routledge, 2003. 416 s. ISBN 978-0805849264.

OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. Karolinum, 2011. 146 s. ISBN 978-80-246-1899-9.

REESE, Stephen D. GANDY, Oscar H., Jr. GRANT, August E. (Edited by). *Framing Public Life: Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*. Routledge, 2003. 416 s. ISBN 978-0805849264.

REIFOVÁ, I. et al. 2004. *Slovník mediální komunikace*. Portál, 2004. 328 s. ISBN 978-8071789260.

SCHULZ, W., et al. 1998. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Karolinum, 1998. 134 s. ISBN 80-7184-548-5.

SCHREIER, Margrit. 2012. *Qualitative content analysis in practice*. SAGE Publications, 2012. 272 s. ISBN 9781849205924.

SHOEMAKER, Pamela. VOS, Timothy. *Gatekeeping Theory*. Taylor & Francis, 2009. 176 s. ISBN 978-0203931653.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Portál. 2006. 192 s. ISBN 80-7367-096-8.

TURNER, Graeme. *Television Studies After TV: Understanding Television in the Post-Broadcast Era*. Routledge, 2009. 224 s. 978-041547703. .

VALENTINO, Nicolas A., NARDIS, Yioryos. *Political communication: Form and consequence of the information environment*. In. HUDDY, Leone. SEARS, David O., LEVY, Jack S. *The Oxford Handbook of Political Psychology*. Oxford University Press, 2013. ISBN 9780199760107.

WOLCHIK, Sharon L. LEFTWICH, CURRY, Jane. *Central & Eastern European Politics: From Communism to Democracy*. Rowman & Littlefield, 2011. 418 s. ISBN 9780742567344.

WYATT, Wendy N. *The Ethics of Journalism: Individual, institutional and cultural influences*. I. B. Tauris, 2014. 272 s. ISBN 978-1780766744.

ČLÁNKY:

AVRAHAM, Eli. FIRST, Anat. Combining the representation approach with the framing concept: Television news coverage of the Arab population in Israel during conflict. *Sage Publications*. 11(4): 481-499. 2010.

BREWER, Paul R., GRAF, Joseph. WILLNAT, Lars. Priming or Framing: Media Influence on Attitudes towards Foreign Countries. *Sage Publications*. 65(6): 493-508. 2003.

DRUCKMAN, James N. The Implications of Framing Effects for Citizens Competence. *Political Behavior*, Vol. 23, No. 3, 2001.

ENTMAN, Robert M. Framing: *Toward Clarification of a Fractured Paradigm*. *Journal of Communication*. Volume 43, Issue 4, s. 51–58. 1993.

HENDERSON, Keren. Narratives in Local Television News Editing. *Electronic News*. *Sage Publications*. 6(2): 67-80. 2012.

HOPMANN, David N. Party media agenda-setting: How parties influence election news coverage. Sage Publications. *Party Politics*. 18(2): 173-191. 2012.

IYNEGAR, Shanto. SIMON, Adam. News Coverage of the Gulf Crisis and Public Opinion: A Study of Agenda-Setting, Priming, and Framing. SAGE. Vol. 20 No. 3. 365-383. 1993.

KIM, Sei-Hill. HAN, Miejeong. CHOI, Doo-Hun. JEONG-NAM, Kim. Attribute agenda setting, priming and the media's influence on how to think about a controversial issue. 74(1): 43-59. 2012.

KUNDERA, Milan. The Tragedy of Central Europe. *The tragedy of central Europe* Milan Kundera *The New York Review of Books*, 31, 007. ProQuest Central s. 33. 1984.

LASORSA, Dominic. DAI, Jia. When news reporters deceive: The production of stereotypes. *J&MC Quarterly*. Vol. 84, No. 2. 281-298. 2007.

LEE, Gunho. Who let priming out? Analysis of first- and second- level agenda setting effects on priming. *The International Communication Gazette*. Sage Publications. 72(8): 759-776. 2010.

MACHILL, Marcel. KÖHLER, Sebastian. WALDHAUSER, Markus. The Use of Narrative Structures in Television News: An Experiment in Innovative Forms of Journalistic Presentation. Sage Publications. Vol. 22(2): 185-205. 2007.

MADARIAGA, José M. García. Challenges to public service news programmes in Spain: Professionals and viewers's discourses wavering between institutional reform and counter-reform. Sage Publications. Vol. 15(7). 908-925. 2013.

McCOMBS, Maxwell. KIHAN, Kim. News story descriptions and the public's opinions of political candidates. *J&MC Quarterly*. Vol. 84, No. 2.: 299-314.

McCOMBS, Maxwell E. SHAW, Donald L. *The Agenda Setting Function of Mass Media*. *Public Opinion Quarterly*. (1972) 36 (2): 176-187.

MIHELJ, Sabina. BAJT, Veronika. PANKOV, Miloš. *Television News, narrative conventions and national imagination*. Sage Publications, Discourse & Communication. Vol 3(1): 57-78. 2009.

SCOTT, J. E., FRANKLIN, J. L. The changing nature of sex references in mass circulation magazines. *Public Opinion Quarterly*, 36, pp. 80- 86. 1972.

SHEN, Fuyuan. AHERN, Lee. BAKER, Michelle. Stories that Count: Influence of News Narratives on Issue Attitudes. Sage Publications. *Journalism & Mass Communication Quarterly*. Vol. 91(1). 98-117. 2014.

VALENZUELA, Sebastián. Variations in media priming: the moderating role of knowledge, interest, news attention and discussion. *J&MC Quarterly*. Vol. 86, No. 4. 756-774. 2010.